Årgång 92 • Februari-Mars • 1986 2

TIDSKRIFT FÖR SCHACK

Bilaga medföljer.

TIDSKRIFT FÖR SCHACK

Officiellt organ och medlemsblad för Sveriges Schackförbund

Ägare:	Sveriges Schackförbund. Ordförande: Christer Wänéus
Kansli:	Rainer Mathiesen, Brännkyrkagatan 71, 117 23 Stockholm, 08-58 29 90
Ansvarig Utgivare:	Gösta Svenn
Juniorredaktör:	Jan Wettfors
Prenumeration:	Sten Jansson, Box 7123, 402 33 Göteborg
Prenumerationspris:	1986; 110 kr för medlemmar i Sveriges SF, 125 kr för övriga, som vid pren. blir medlemmar i det SSF-anslutna "Tidskrift för Schacks kamratförbund".

Manus till TfS skickas till någon av nedanstående adresser:

Gösta Svenn
Dr Forselius Gata 46
413 26 GÖTEBORG

Lars-Erik Johansson
Omgången 410-31
412 80 GÖTEBORG

nr 2 INNEHÅLL 1986

I förra numrets intervju med Lars Göran Ribeck och Håkan Olsén framkom kritik mot Sveriges Schackförbund och dess kansli. Rainer Mathiesen, Christer Wänéus och Steen Juul Mortensen (Dansk Skak Unions ordförande, som också blev indragen i debatten) svarar på sidorna **51-54**

Junior-EM i Groningen blev en spikrak historia för Alexander Chalifman, Sovjet — han vann i ångvältsstil och körde över allt motstånd. Den svenske representanten, Rikard Winsnes, fick på ett tidigt stadium in grus i sitt maskineri; sjukdom förstörde hans drömresa. Sekundanten **Björn Andersson** rapporterar **55-59**

På e.p. finns bl a en artikel om olika författares förhållande till schackspelet. Canetti och Fischer, Hesse och glaspärlespelet, en snygg formulering av Klas Östergren und so weiter **64-66**

Janne Wettfors framför kritik mot vissa resultathetsande ungdomsledare på De 4 Röda **67-70**

Timman slog för Timman i kandidatsemifinalen mot Jusupov. **Lars-Erik Johansson** kommenterar ett par av de skarpaste och intressantaste partierna **71-72**

Alexander Hildebrands studiespalt återkommer i nummer 2, 4, 6, 8 och 10 av TfS ... **73-75**

René Olthof, redaktör för New in Chess yearbook, leder in läsarna bakom kulisserna i Wijk aan Zee, där Nigel Short vann överlägset och Ferdinand Hellers aldrig bröt ihop trots en miserabel start i hans första bekantskap med världseliten **76-82**

Och: SM-inbjudan — 60-63; jultävlingslösningar — 63; CS-rapport — 82.

Omslagsbilden: Triss i författaress. Uppifrån och ner: Elias Canetti, August — förstås — Strindberg och Herman Hesse. Vad gör nu de här? Tja, slå upp sidan 64 så får ni se.

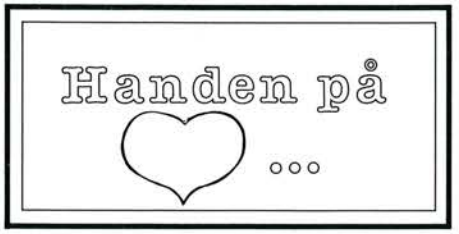

Den "påfrestande" intervjun (jodå, akut skrivkramp i högernäven) i nr 1/86 har föranlett tre bemötanden från förbundshåll. Rainer Mathiesen ger en tre sidor lång arbetsplatsbeskrivning från kansliet. Steen Juul Mortensen vinkar forvel till debatten och Christer Wänéus dementerar påståenden om åtrådd ansvarig utgivarpost i TfS.

Av utrymmesskäl kan vi inte ta med några bemötanden av bemötandena men debatten fortsätter i nästa nummer, och fortfarande gäller: skriv, för bövelen skriv.

GS

SSF:s kansli — hjärta och livsnerv

Så kom de då fram, uppdämda besvikelser f.a. inte säga aggressioner vädrades ut. Det ser ut som en tanke att man inte hann under perioden med utgivaransvar, låt de nya ombesörja det, bäst så!

"Här har alltså verkligt vass kritik riktats mot Sveriges Schackförbund", heter det redaktionellt. Men vad består kritiken i? Svepande generaliseringar där man likt väderkvarnar slår blint mot allt och alla, det blir osakligt, okunnigt, till slut överraskande plumpt. Att symbolisera centralstyrelsen och dess verkställande funktioner med skräp, värt att skyfflas bort kan vara populistiskt lättköpt men vittnar om fundamentalt bristande insikter i verksamheten. Dessutom är det en samtidig omyndigförklaring av de valda kongressombudens omdöme.

Om enda syftet var att skapa debatt så har den nye redaktören givetvis lyckats och det är ingen dålig bedrift i sig. Saklig och konstruktiv kritik måste alltid vara välkommen — och är det! Men genom överdrifter, där barnet riskerar att kastas ut med badvattnet, avhänder man sig möjligheter till positiv påverkan. Dialoger är effektivare utan megafoner. Osakligheter inte sanna bara för att de upprepas. Medan debattbrasan är nyttig gäller motsatsen för brand, den är destruktiv.

Om förbundsledningen kan liknas vid verksamhetens hjärna står dess **och medlemmarnas** kansli för hjärta och nerv. Fortsättningsvis begränsar jag mitt inlägg till den delen.

"Parkinsons lag, stat i staten, byråkrati, administration, maskineri". Vi har hört det förut. Bland annat framfördes i somras liknande svepande generaliseringar i en brett uppslagen schackartikel i den minsta västkusttidningen med säte i Schackmekkat Malmö. Skribenten hade tidigare meddelat sina planer på att besöka förbundskansliet för att på ort och ställe bilda sig en uppfattning om vad där — egentligen — gjordes. Tyvärr kom han aldrig, vad vet jag, det kanske berodde på pressläggningstiden. Han, liksom alla andra som besöker oss, är välkommen ändå!

När man studerar ovan citerade tillmälen tror man de gäller en offentlig myndighet eller idrottsverket i Farsta, dit jag trodde vi hade långt kvar med eller utan anslutning. Nej, till denna del handlar det uppenbarligen om fem kanslianställda, varav tre inbringar lönebidrag på runt 350.000 kronor. Ja, lönesidan har en inkomstsida, genant att behöva påpekas. Nettokostnaden per lönebidragsanställd kan beräknas till 15.000 per år. Om vi i stället lämnar uppdrag till skrivbyråer, hur många timmar får man ut för nämnda belopp? Tre till fyra veckor? Hur lång tid tar det att skriva klubbnamn, postgiro, belopp och specifikation på 500 utbetalningskort och postgirolistor? Renskrift av CS- och andra protokoll har jag inhämtat kostnadsförslag på. De avskräcker! För att inte tala om när vi själva översätter brev och andra dokument från engelska, franska, tyska eller ryska om det skulle behövas.

SSF:s lönekostnader ligger — före riksinstruktörens pensionering — på under 25 % av totalbudgeten, klart under genomsnittet för andra riksorganisationer. Statens Ungdomsråd har beräknat dessa till lägst 30 %, i många fall åtskilligt mer.

Men dessa siffror är ju ointressanta i och för sig, frågan måste lyda "vad är det vi får för pengarna?" Att tala om vad förbundskansliet — egentligen — gör är platskrävande, men tydligen nödvändigt. Så låt oss se efter.

Undertecknad har vid återkommande tillfällen "ställt ut" kansliet just i avsikt att skapa diskussion om verksamhetsinriktning. Enkätformulär och befattningsbeskrivningar har spridits på kongress, bland distriksförbund och styrelse. Responsen har i stort sett uteblivit bortsett från ett fåtal genomarbetade men sinsemellan motstridiga

svar av typen behåll bara allsvenska resultatrapporteringen, tävlingskalendern, inbjudningar och långa resultatlistor eller ta bort detta helt och hållet och koncentrera er på schackets organisatoriska sida, båda svaren kan vara försedda med P.S. att glöm inte skicka allsvenska rese- och andra bidrag. Dessutom har förbundets organisationskommitté fördjupat sig i frågorna i samband med att juniorverksamheten planeras bli omorganiserad när riksinstruktören träder i pension.

Detta görs på ditt kansli:

Telefon. Vårt kontaktnät består av 20.000 medlemmar (om bara en promille ringer blir det 20 samtal varje dag), 400 klubbledare och sekreterare, 240 lagledare, 100 pressmän, 27 distriktsledare, -sekreterare och -instruktörer, 20 styrelsemedlemmar och adjungerade.

När världsschackförbundets president Campomanes ringer och begär besked om t.ex. kandidatturneringen, då gäller självklart inga telefon- eller kontorstider. När engelsk tidning ringer och begär fotografier av känd damspelare, så hjälper vi givetvis till, om så bara med en hänvisning. När fransk turneringsarrangör ber oss ordna avtal med Pia, så förmedlar (och översätter) vi givetvis. När utländska turneringsarrangörer — sällan på kontorstid — vänder sig till oss f.a. inbjuda svenska spelare, då hjälper vi till.

Korrespondens. Dagsskörden kan ligga på 20-talet brev. Vi svarar där det behövs. Ibland ett enkelt regelsvar, ibland begärs rena historieskrivningen, t.ex. hör gärna in- och utländska lexikonförfattare av sig, filmöversättare är en annan grupp man inte tänker på i första taget. Brev av dignitet förmedlas till styrelser och kommittér. Och blir till ärenden. En allsvensk rond producerar 120 resultatrapporter som kontrolleras mot telefonrapport och insorteras. Det borde de inte ha gjort för däribland fanns två regelfrågor, en "halv" protest, två beställningar och fyra adressändringar. Med ovanstående sammanhänger adressregister — du kanske sliter med ett klubbregister — vi försöker hålla 1.200 uppgifter intakta! Posten skall diarieföras, det fanns en tid när breven och annat försvann. Telegram når oss dygnet runt. Särskilt bör man komma ihåg den löpande korrespondensen med världsschackförbundet FIDE.

Allsvenskan, ja. Inte bara att ta emot, jaga resultat söndag kväll, skriva rondkommentar, redigera datautskriften och skicka ut på tisdag. Allsvenskan är en stor apparat. Faktiskt nordens största tävling! Som också består av 240 lagledare, dito laguppställningar (två gånger per säsong), lottningar, resebidrag, finalspel, protester etc.

Protokoll från kongressen, CS, AU, UK och Allsv.kommittén är ju bara **ett** led i hela kedjan. Ärenden skall beredas, diskuteras och beslutas i sammanträden, justeras och effektueras. Byråkratiskt? Må så vara, men visa alternativ! En viktig följduppgift är återgivning i mera publicitetsvänlig form, dvs. den externa informationen till press och medlemmar.

Till kongressuppgifter hör också skrivandet av verksamhetsberättelse inklusive bokslut, förvisso mera navelskådande än publikfriande. Men tid tar det! Och fördröjs av obligatoriskt sena medlemsrapporteringar och ännu senare medlems- och föreningsavgifter. Vilket påminnelsearbete! För att inte tala om allt improduktivt intygsskrivande om medlemstal och klubbar till landstingen, som inte tycks kunna glömma förbundets medlemstrassel i början av 80-talet. För övrigt ägnades en högsommardag och en förtroendevalds semesterdag åt att försöka få avskrivet resterande återbetalningsgäld till Statens Ungdomsråd. Medlemsarbete, tia?

För att återgå till den **externa informationen** är TfS och Förbundsnytt de vanligaste instrumenten, varav sistnämnda tar för mycket tid och resurser i anspråk, det skall villigt erkännas. Ta bara som exempel tävlingskalendern. Tror någon att uppgifterna ramlar in automatiskt och bara behöver sättas på pränt? Personligen ser jag gärna att Förbundsnytt inryms i TfS. Mindre klubbar och enskilda spelare får ursäkta men förbundets resurser räcker inte till och i TfS skulle det bli ointressant läsning, tyvärr. Samtidigt stymper man därmed lite av breddschack.

Distriktsledarkurser innebär en stimulerande närkontakt med distriktens förtroendevalda. Där ges impulser, förslag men också varningssignaler. Men träffarna kräver framför allt förarbeten. Och efterarbeten.

Utbetalningar av allsvenska resebidrag har vi talat om förut, vi förvånas inte av att avstånden mellan samma orter kan skilja så mycket i olika ansökningar, men det kanske förtjänar att påpekas, granskningsarbetet alltså. Lokalt aktivitetsstöd är ett annat bidrag vi förmedlar. Statens Ungdomsråd värderar detta arbete till 20.000 kronor per år, därför vågade man från statsmaktens sida inte röra 'förskottsräntorna'. För detta kräver statsmakten att närvarokort inhämtas för stickprovskontroll, ofta ett svårtytt detektivarbete. Därtill kräver rådet en noggrann slutredovisning, där ett komplicerat avräkningssystem skall stämma på kronan. En gång i tiden rann pengarna ut här, kanske för att det var så svårreviderat. Hursomhelst kräver båda bidragstyperna drygt 500 utbetalningskort varje år.

När vi ändå håller på med **kamerala** frågor bör kanske påpekas skyldigheten att föra räkenskaper, någon har kanske t.o.m. hört begreppet 'god redovisningssed'. Visst har vi stor hjälp av databokföring men i marknaden befintlig programvara känner inte till våra specifika tävlings- och andra konton. Alltså: förkontering på kansliet. Dessförinnan har kansliet ombesörjt utbetalningar, kanske 1 500 per år eller drygt 7 om dagen, innefattande sedvanlig fakturakontroll — jodå, nog skrivs det luftfakturor alltid. Reseräkningar kräver kunskap i statliga traktamentsbestämmelser o.s.v. Sist i ledet sker uppföljning av det ekonomiska utfallet gentemot budget. Oj, nu är det kontot i farozonen för överskridande, dra åt nödbromsen! Men varför händer inget på detta konto, då? Att vara firmatecknare tar ingen tid alls, däremot förhandlingar, kontrakts- och avtalsskrivning, inköpsverksamhet m.m.

Försäljning — propaganda. Uppfattas som självklar uppgift. Här gäller inga vinstintressen. Däremot självkostnad och service. Vi konkurrerar inte med schackförlag, däremot förser vi ungdomsledare och deras grupper med allt nödvändigt introduktionsmaterial. Men det kräver lagerhållning och faktureringsarbete. Obetalda fakturor påminns det om. Här ställer vi inga affärsmässiga krav på beställarna: vi får aldrig tappa ur sikte att de och klubbkassörer jobbar ideellt på sin fritid.

Vår födkrok, **Statens Ungdomsråd,** ja. De ser oss gärna bevista sina konferenser där t.ex. viktig information om statsbidrag och annat lämnas. Vi har avstått från konferenserna några år nu men noterar samtidigt tydlig njugghet vid den 'prövningsfria' bidragsgivningen från rådet. Vidare kräver rådet utförliga statsbidragsansökningar och än utförligare redovisningar, särskilt för det jämförelsevis lilla feriebidraget, helt enligt en annan av Parkinsons lagar.

Statsbidragsansökningar till **Statens Kulturråd** är också förknippade med mängder av byråkrati. För att inte nämna projektbidragsansökan från Socialdepartementets idrottsgrupp, vilken ändå gav förbundet 100.000 kronor. Låt mig i samband med Kulturrådet rensa undan en återkommande missuppfattning, varför SSF inte slussar anslagspengar till sin förbundstidskrift. Jo, ett av villkoren för stöd är att anslagspengarna inte får gå till tidskriftsverksamhet, så var det med det.

Myndigheter, ja. Dit får ju också räknas skattemyndigheter (skatt och arbetsgivaruppgifter, kontrolluppgifter), f.ö. resulterade framgångsrika taxeringsbesvär i skatteåterbäring på drygt 20.000 kronor, sedan förbundet varit lite för frikostigt med skatteinbetalningar i slutet av 70-talet men för återhållsamt med deklarationsuppgiftslämnande, vilken skyldighet infördes i samma veva. Kort sagt, bedövande tråkiga uppgifter, men ofta tvingande. Sak samma gäller skaderegleringar i försäkringsfrågor. Men nödvändigt om oturen eller tjuven varit framme. Dessa kansliuppgifter kan sägas ingå i **lokaltillsyn.** Denna, liksom arkivvård inskränks till ett minimum. Vi sitter inte i luxuösa kontorsmoduler, ditt kansli är tämligen spartanskt inrett, vilket säkert våra många besökare kan vittna om.

"Maskinerier". Kansliet är utrustat med några elektriska skrivmaskiner, stencilapparat och brännare, kopieringsapparat, adresserings-, och frankerings- och plockningsmaskin samt rent av en liten telefonväxel med telefonsvarare. Knappast för anställdas personliga nöje utan helt enkelt för att producera mer på kortare tid = hinna med mera. Studium av Jan Myrdals artiklar om datan och ordbehandlingsmaskinen som hjälpmedel rekommenderas. Applicerat på t.ex. denna elskrivmaskin sparar du faktiskt åtskillig tid på att använda automatisk suddtangent jämfört med tippex eller lack.

Kontorsarbetsplatser, maskiner, lager, arkiv kräver otvivelaktigt utrymmen men 100 m² är inga kontorslandskap. Papper, tryckfärg och stenciler kostar, javisst! Men det mesta går åt till 'jordnära' produkter: Förbundsnytt, allsvenska bulletiner, protokoll och liknande, d.v.s. fjärran från jämförbara organisationers flitiga PM- och utredningsproduktion.

Nej, kansliet är ingen "främmande kropp" eller "stat i staten" utan en verkställande funktion som efter förmåga effektuerar förbundsledningens beslut. Och glöm inte, det är ni medlemmar, klubbar, distriktsförbund och i sista — eller snarare första hand — centralstyrelsen som formulerar kraven och önskemålen. Förbundskansliet letar inte efter nya "självmotiverande" arbetsuppgifter, tvärtom ser vi gärna när förtroendevalda med eller utan arvode avlastar oss konkreta uppgifter, det kan gälla budgetarbete eller sammanträdesdagordningar, telefonhjälp eller allsvenska serien (mottagning eller datainmatning), ratingföring eller spridning av riksinstruktörens arbetsuppgifter även om decentralisering med nödvändighet innebär viss byråkratisering (ökat pappersflöde fram och tillbaka mellan flera inblandade) och minskat effektivitetsutnyttjande av befintliga resurser (t.ex. kopiering, handlingar tillgängliga på samma plats sprids över flera ställen etc.).

På tal om **juniorverksamheten** — tänk bara på skolschacket — så har jag lämnat dess mångfasetterade arbetsområden helt därhän i denna översikt. Liknande och mycket mer skulle säkert kunna skrivas därom. Men omorganisation förestår som sagt och ungdomskommittén söker efter nya decentraliseringsvägar.

Till sist, schackvänner, ställ gärna krav, kritisera, men försök med lite saklighet. Vad av ovanstående skall bort, vad skall — hädiska tanke — utökas eller det satsas på i stället? Kom igen och precisera er! Vart är det pengarna skall gå — egentligen?

Rainer Mathiesen
Förbundssekreterare

I Tidskrift för Schack, nr 1/1986, bragtes en artikel under overskriften "Parkinsons lag och SSF:s kansli", hvori der bringes et uddrag af en af mine artikler i Skakbladet.

I den forbindelse må jeg gøre opmaerksam på, at min bemaerkning om at "Andre forbund end Dansk Skak Union bruger forholdsvis langt mere på disse 'aktiviteter' uden at det fører til flere medlemmer, flere turneringer, flere sider i medlemsblade osv" alene sigtede på interne forhold i Danmark og ikke havde relation til udenlandske forhold.

Forfatterens bemaerkning om, at "Dessa ord är uppenbarligen främst riktade norrut" må derfor helt stå for egen regning.

Steen Juul Mortensen
Formand

Kommentarer till artikeln "Parkinsons lag och SSF:s kansli"

Den nya TfS-redaktionens första alster lovar gott för framtiden. Det enda negativa inslaget var tyvärr den inledande jeremiaden från förutvarande TfS-ledamöterna Lars Göran Ribeck och Håkan Olsén. Det måste ha varit en påfrestande intervju för det nya TfS-teamet. Med det negativa inslaget åsyftas inte artikeln som sådan utan de intervjuades allmänt negativa inställning och påståenden som i mångt och mycket saknar verklighetsförankring.

Jag har under mina cirka tio år som förbundsordförande haft förmånen att samarbeta med Lars Göran och Håkan och jag kan inte på något sätt erinra mig annat än att samarbetet varit mycket gott, oaktat våra åsikter om ekonomiskt bidrag till TfS gått isär. Men förbundsledningen består ju även av andra personer.

Det är mot nämnda bakgrund för mig både förvånande och ledsamt att läsa hur Lars Göran och Håkan under ett par timmar "blottlägger så mycket skräp under den vackra mattan att en sopborste och skyffel måste fram". Man frågar sig varför så icke skett tidigare utan först i en avskedsintervju...

Jag hade för avsikt att endast bemöta tre påståenden men då min danske kollega Steen Juul Mortensen själv redan har vederlagt Håkans insinuation med utgångspunkt från ett uttalande i Skakbladet nöjer jag mig med att konstatera

att förbundsledningen inkl jag själv **alltid** intresserat oss för TfS och dess utgivning dock icke dess innehåll i så måtto att vi haft förtroende för ansvarige utgivaren och därigenom inte lagt oss i dennes arbete, oaktat TfS är en förbundstidskrift samt

att jag **aldrig** eftertraktat benämningen ansvarig utgivare. Lars Görans påstående härvidlag får stå helt för egen räkning.

Vid de tillfällen det varit aktuellt med ny ansvarig utgivare har jag framhållit att en sådan skall verkligen vara ansvarig för utgivande och att detta **icke** kan ske om — som i detta fall — jag är bosatt i Norrköping och TfS utges i Göteborg. Detta anser jag vara en självklarhet.

Med dessa kortfattade konstateranden uttrycker jag avslutningsvis en from förhoppning om att ev missförstånd icke skall påverka våra goda personliga relationer sedan lång tid tillbaka.

Med schackhälsningar från Norrköping
Christer Wänéus
förbundsordförande

KOMMANDE TURNERINGAR

Schackresa till Pula-festivalen i Jugoslavien 18-25 maj

SSF medarrangerar en flygresa till fyrmanna lag-schackfestivalen i Pula i nordvästra Jugoslavien. Mellan fem och tio svenska lag brukar delta, lag bildas även av individuella anmälningar! Anmälan senast 31 mars till SSF. Detaljerade upplysningar fås av Rainer Mathiesen, SSF:s kansli, 08/58 29 90 eller Pavle Baic 0470/234 14.

Dortmund — Öppna turneringar

15/4-27/4 öppen dam- och herrturnering samt GM-grupp, 11 r. Upplysningar Jürgen Grastat, Hollandstrasse 36, 4600 Dortmund 12, BRD

Tatbánya — Ungern

5/5-17/5 Elo-turnering, 13 r. Upplysningar: Kósa László, Tatbánya Néphaz, Toth Bucsoki át 5, sz. Anmälan senast 1/4.

Luxemburg — Öppna Luxemburgsmästerskapet

17/5-25/5 9 r Schweizer. En Elo-klass och en öppen klass. Upplysningar: Donné Haas, 9 rue, Demy Schlechter, 2521 Luxemburg.

Mariehamn — Schackrutans vårturnering

17/5-18/5 7 r 20 min/spelare och parti. Upplysningar: Christer Karlsson Torp 110, SF-22100 Mariehamn, tel. 009358/28/31187

Avesta Open
Limhamn Open
Jubileumsturnering i Karlskoga
Lagblixt i Skövde
Se annonser i detta nr av TfS

Björn Andersson om obarmhärtigheter i Groningen:

Den ryska ångvälten och de svenska vattkopporna

Efter nära tre veckor i den holländska schackmetropolen trampar Rickard Winsnes och undertecknad åter svensk mark. Vi återvänder med nya intryck och erfarenheter, som säkert är oss till gagn i andra turneringssammanhang. Samtidigt ser Leningrads schackklubb sin andra europajuniormästare på 10 år.

För femtonde gången och den elfte med Gasunie som huvudsponsor anordnade Groningen Europamästerskapet för juniorer. Som vanligt kommer det svenska teamet imponerade hem över den kunskap och rutin som turneringsorganisationen besitter. Arrangemanget var av mycket hög klass med spellokalen förlagd till Evenementenhal, bara drygt två minuter från vår rumsdörr på Euromotel. Spelsalen uppfyller de önskemål man kan ha, luftigt, bra ljus, publiken på lagom avstånd och demonstrationsbräden vid varje spelbord. Hotellet erbjuder utsökt mat, framförallt soppan vid middagen, samt möjlighet till sol och bad.

Perfekta förhållanden således.

Årets upplaga hade samlat 30 juniorer från 28 länder, varav 3 från arrangörslandet. I startfältet saknades överraskande en av de två föranmälda ryska deltagarna, fjolårets trea, esten Lembit Oll. På tävlingsledningens förfrågan om orsaken, svarade den ryske sekundanten IM Bychovskij undvikande "Oll ill".

Ett svar som tävlingsledningen tvivlade på.

Nu blev istället landsmannen Alexander Chalifman storfavorit med sitt höga elotal 2490. Ett favoritskap han lyckades axla med den äran. Obarmhärtigt likt en ångvält rullade det ryska maskineriet framåt och segerraden verkade bli oändlig.

Chalifman visade redan under inledningen prov på sitt stora kunnande.

ENGELSKT

Mark Burgess — **Alexander Chalifman**
Skottland — **Sovjet**

1. Sf3 Sf6 2. c4 g6 3. b3 Lg7 4. Lb2 0-0 5. g3 d6 6. Lg2 e5 7. 0-0 Sc6 8. d4 e4 9. Se1 Te8 10. Sc2 Se7 11. d5 Sf5 12. e3 h5 13. Sc3 h4 14. Tb1 Sh6 15. Sd4 De7 16. Dd2 a6 17. Tbc1 Shg4 18. b4 De5 19. Sd1 Dh5 20. h3 Se5 21. g4 Sf×g4 22. h×g4 D×g4 23. De2 Sf3† 24. Kh1 Te5 25. S×f3 h3 26. Tg1 h×g2† 27. T×g2 e×f3 0-1

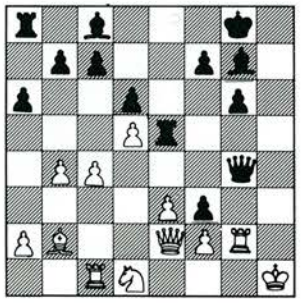

Dessförinnan hade han besegrat den svårslagne holländaren Marcel Piket. I rond 3 väntade så Marcels lillebror Jeroen, till vilken stora förväntningar hade knutits. Rubriken i lokaltidningen dagen efter partiet löd "Anti-klimax".

SICILIANSKT

Alexander Chalifman — Jeroen Piket

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6 5. Sc3 Sc6 6. Le2 e5 7. Sf3 h6 8. 0-0 Le7 9. Te1 0-0 10. h3 a6 11. Lf1 b5 12. a4 b4 13. Sd5 S×d5 14. e×d5 Sb8 15. a5 Lf5 16. Ld2 Dc7 17. L×b4 L×c2 18. Dd2 Lf5 19 S×e5 Lg5 20. f4 Lh4 21. Sc4 L×e1 22. T×e1 Td8 23. g4 Sd7 24. g×f5 Sf6 25. Sb6 Tab8 26. Lc3 Te8 27. T×e8† T×e8 28. L×a6 Se4 29. De3 Sf6 30. Dd2 Se4 31. Dd4 S×c3 32. D×c3 De7 33. Lb5 Tb8 34. Lf1 De4 35. Dd2 Db1 36. Df2 Da2 37. a6 Da5 38. b4 1-0

Åtta raka blev det för ryssen innan engelsmannen, och slutlige tvåan, Howell i nionde ronden kunde sno åt sig en halva. Efter det nöjde sig ryssen att glida i mål med ytterligare en vinst och tre remier. Ändå en ytterst förnämlig och beundrandsvärd insats, då kravet på att lyckas är stort från hemlandet.

Vem är då den nye europamästaren?

Jo, han fyllde 20 år i mitten av januari och är rankad runt tionde plats i sin klubb i Leningrad. Klubbens främste är stormästaren och 1976 års europajuniormästare Alexander Kotjev. Med tränarhjälp av bl a Nesis har Chalifman utvecklats till en komplett spelare utan större synbara svagheter. Möjligtvis är han en smula nervös, då han vankar av och an under sina minutlånga promenader medan motståndaren tänker. I partiet mot Rikard missade ryssen tillochmed att det var hans drag, och bara passerade brädet!

Chalifman gjorde här sin första start i ett internationellt mästerskap, och ändå undvek han rutinerat tidsnöder och föreföll ha gott om krafter hela turneringen. Motståndarna å sin sida verkade

emellanåt paralyserade, liknande den ryssfrossa svenska ishockeylandslaget lidit av under många år.

Ofta sågs ryssens pjäser flyga fram över brädet, som den skenande springaren i nedanstående parti. Springaren visar sig dock vara en väldresserad rysk cirkushäst.

KUNGSINDISKT

Ennio Arlandi — **Italien**

Alexander Chalifman — **Sovjet**

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 Lg7 4. e4 d6 5. f3 0-0 6. Le3 c5

?! — Geller. Efter partiet ansåg också Chalifman draget tvivelaktigt.

7. d×c5 d×c5 8. D×d8 T×d8 9. L×c5 Sc6 10. Td1

Geller anger 10. Sd5 som leder till fördel för vit, t ex Karpov-Barle 1975:

10. — S×d5 11. c×d5 L×b2 12. Tb1 Lc3† 13. Kf2 b6 14. La3 Se5 15. Se2 Ld2 16. L×e7 och vit har både materiell och positionell fördel eftersom 16. — Te8 17. Lf6 Sd3† 18. Kg3 Le1† 19. T×e1 S×e1 20. Sd4 förlorar springaren.

Men Chalifman hade möjligen valt 10. — e6 11. Se7† S×e7 12. L×e7 Te8 13. La3 b6 14. Sh3 La6 15. Sf2 Tac8 16. Tc1 Sd7 med aktivitet som kompensation.

10. — Sd7 11. La3

11. Le3 behåller kontrollen över fältet d4, medan textdraget garderar damflygeln samt trycker mot e7.

11. — b6 12. Sge2

12. Sd5 e6 13. Se7† S×e7 14. L×e7 Te8 15. La3 Sc5 med idén Lb7 och f5.

12. — Lb7 13. Sd5 Sde5! 14. Sc1

14. Sec3 e6 15. Se7† S×e7 16. L×e7 T×d1† 17. S×d1 (17. K×d1 La6 18. b3 Sc6 med avgörande fördel) Tc8 18. b3 f5 och svart står bättre.

14. — e6 15. Se7† S×e7 16. L×e7 T×d1† 17. K×d1 Te8 18. Lg5 f5!

Nyckeldraget i svarts uppställning. Vit, som dras med sin dåliga utveckling, får nu sälla sig till åskådarledet.

19. e×f5 S×f3 20. f6 S×g5 21. f×g7

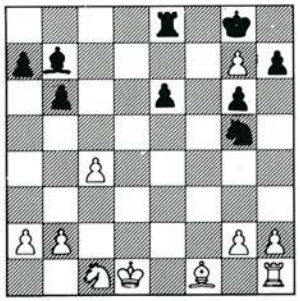

21. — Sh3! 22. Sd3 K×g7 23. Ke1 Td8 24. Se5 g5 25. Sg4 h5 26. Se3 g4 27. Le2 Sf4 28. Tg1 Td4 29. Lf1 Sg6 30. Le2 Sf4 31. Lf1 Le4 32. a3 e5 33. g3 Sd3† 34. L×d3 T×d3 35. Sd1 Lf3 36. Sc3 e4 37. Sd5 e3

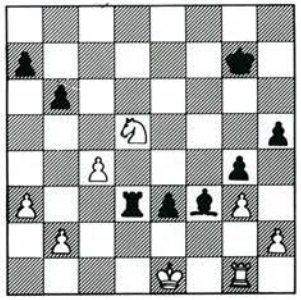

0-1

En underbar slutställning i ett parti Chalifman ansåg som sin främsta insats.

Kommentarer Winsnes/Andersson

Välförtjänt tvåa blev James Howell som deltagit tre gånger i Groningen och var sexa i Junior-VM i höstas. Lugnt och säkert arbetade han sig tillbaka in i turneringen efter en tveksam start. En av hans starka sidor tycks vara en exakt ställningsbedömning. Ett bra exempel är sista rondens spännande parti, som bjöd på ett slutspelsartisteri ur den högre skolan.

M. Piket

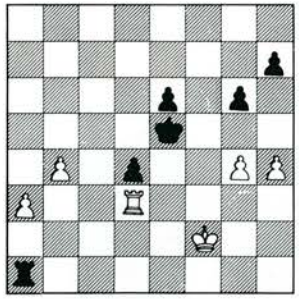

Howell

I det senaste draget bytte vit sin löpare på d5 mot svarts springare på e6. I det nu uppkomna tornslutspelet har vit två förbundna fribönder medan svart har en långt framskjuten fribonde i centrum och en aktiv kung.

Vem står bäst?

43. Tb3 Ke4 44. b5

En kapplöpning tar sin början.

44. — Ta2†

44. — d3 strandar på 45. Tb4† Ke5 (45. — Kd5 46. Ke3 T×a3 47. b6 Ta8 48. b7 Tb8 49. K×d3 och vit bör vinna) 46. b6 d2 47. b7 Tf1† 48. Ke3 och vit vinner.

45. Ke1!

Det här draget måste vit ha sett när han bytte löparen mot springaren. Meningen är att tvinga svarts kung till e3 och sedan flytta undan kungen, varpå svarts d3-bonde blir bunden.

45. — d3 46. b6 Ke3 47. Kf1

47. Tb1 Th2!

47. — Tf2† 48. Ke1 Tc2 49. Kf1 Tc1†

Svart spelar på vinst. Efter 49. — Tf2† är det remis.

50. Kg2 Tc8 51. a4!

Bönderna måste samarbeta!

51. — Ke2 52. a5 d2 53. Tb2

Nu ser det nästan ut som vit kommer att vinna. Svart har dock en remifortsättning i bakfickan.

53. — Tf8! 54. b7

54. T×d2† K×d2 55. b7 Ke2 förändrar inte slutresultatet.

54. — Tf2† 55. Kg3 Tf3† 56. Kg2

Vits kung undslipper inte tornschackarna, därför:

Remi

Kommentarer: Rikard Winsnes

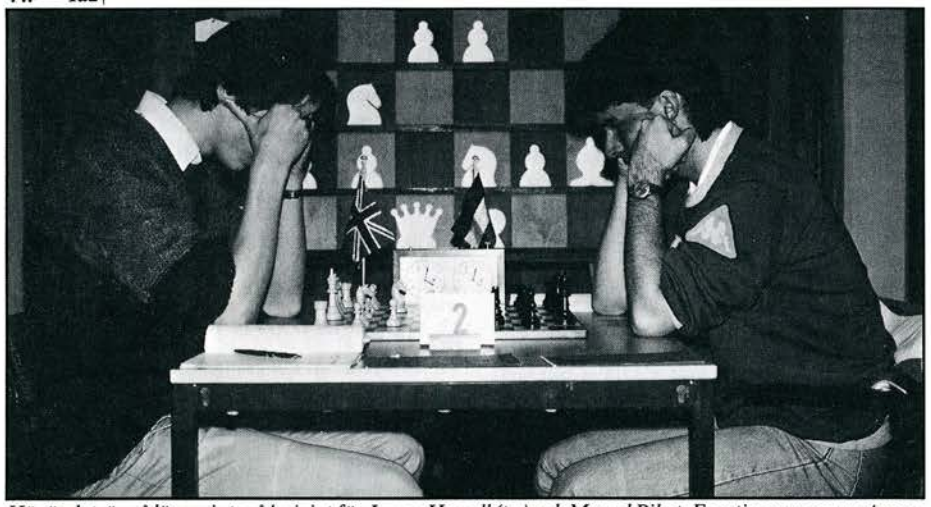

Här är det, än så länge, inte så knivigt för James Howell (t v) och Marcel Piket. Fem timmar senare dansade man dock på vassare eggar: tornslutspel med ömsesidigt hotfulla fribönder.

Vårt sista möte med Howell blev ett trevligt minne. Vid frukostbordet kl. 6.00 på resdagen redogjorde engelsmannen i glatt ordalag för sin specialsmörgås. Den bestod av en tjock brödskiva med mycket jordgubbssylt och rikligt med chockladströssel, ju sötare desto bättre. Rikard provsmakade, klockan var ju sex på morgonen och hans motståndskraft var därför nedsatt, men blev knappast övertygad om rättens förträfflighet.

Med bara en förlust blev Robert Zysk från Västtyskland trea. En gedigen och säker spelare som ändå inte ryggar tillbaka när det hettar till.

NIMZOINDISKT

Robert Zysk — **Pavel Blatny**
BRD — **Tjeckoslovakien**

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 d5 4. Sf3 Lb4 5. e3 0-0 6. Ld3 d×c4 7. L×c4 Sc6 8. 0-0 Ld6 9. Lb5 e5 10. L×c6 e×d4 11. e×d4 b×c6 12. Lg5 Te8 13. Se5 c5 14. Df3 c×d4 15. D×a8 L×e5 16. Se4 d3 17. Tad1 L×b2 18. Td2

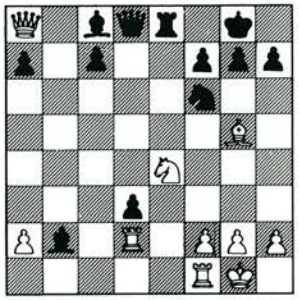

18. — S×e4 19. L×d8 S×d2 20. Td1 Sc4 21. Dc6 T×d8 22. D×c4 d2 23. Dc2 Lc1 24. D×c7 Te8 25. h3 h6 26. Kh2 Le6 27. D×a7 Td8 28. Da5 Td4 29. Dc3 Tc4 30. Da5 Td4 31. Da7 Tc4 32. Db6 Ta4 33. Dd8† Kh7 34. T×d2 L×d2 35. D×d2 T×a2 36. De3 — **Remi**

Precis utanför prisplats hamnade italienaren Arlandi som sägs ha gjort ett stormästarresultat, och JVM-tvåan Pavel Blatny som spelade ojämnt hela turneringen.

För oss nordbor blev turneringen en besvikelse. Bäst lyckades Petri Kekki från Finland som efter en miserabel start, 1,5 av 5, fick spelet att stämma och luggade t o m ryssen på en halva. David Olafsson och Lars Bo Hansen tappade tidigt och fann aldrig sitt riktiga jag. Norrmannen Rune Djurhuus skrällde i första ronden med vinst mot IM Miralles, Frankrike, men utdelningen de närmaste ronderna blev mager och Rune orkade inte komma tillbaka.

För Rikard blev turneringen ett oförglömligt minne. Efter en bra start, 2,5 av 3, en god ansats mot ryssen i fjärde (Rikard förstärkte Karpovs spel i 37:e partiet mot Kasparov, förlorade dock sedermera), drabbades han av ... vattkoppor! Med stora röda utslag överallt, som efter några timmar sprack upp i sårskorpor, samt hög feber i två dagar, kunde han naturligtvis inte göra sig själv rättvisa — så den schackliga insatsen kan nog läsaren undvara. (Att vi ändå fullföljde turneringen berodde på tävlingsläkarens diagnos som var allergi.)

Jag vill passa på att ge Rikard en eloge över det goda humör han visade, trots att drömresan tog en sådan vändning.

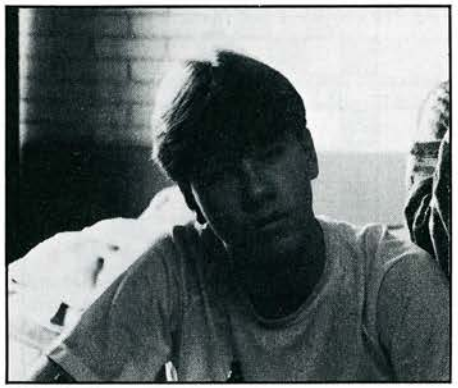

Rikard Winsnes mediterande över sitt mindre blida öde. (Samtliga foton från J-EM: Björn Andersson)

Avslutningsvis ytterligare två partier. Först en riktig holmgång, med ett äkta **kungs**angrepp.

SICILIANSKT

Robert Kuczynski — **Nebosja Nikolic**
Polen — **Jugoslavien**

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 g6 4. 0-0 Lg7 5. c3 Sf6 6. Te1 0-0 7. d4 c×d4 8. c×d4 d5 9. e5 Se4 10. Sc3 S×c3 11. b×c3 Lg4

Till lika spel förde 11. — Da5 12. a4 Lg4 13. Te3 Tac8 14. h3 Ld7 15. Ld2 Dc7 16. Te1 Sa5 i Levtjenkov-Klovan 1978.

12. h3 L×f3 13. D×f3 e6 14. a4 Te8?! 15. Dg3

Vit förbereder ett kungsangrepp som svart underskattar.

15. — a6 16. L×c6 b×c6 17. h4 Tb8?

Bättre var 17. — c5 med idén att öppna ännu en linje på damflygeln.

18. h5 Tb3 19. Lg5 Da5 20. Te3 c5 21. Lf6 Lf8?

21. — c×d4 22. c×d4 T×e3 23. D×e3 med bara liten fördel för vit.

22. Dh3! c×d4 23. Tg3!

Hotar 24. h×g6 f×g6 25. T×g6†.

23. — Lg7 24. Dh4 L×f6

Eller 24. — T×c3 25. L×g7 T×g3 26. f×g3 K×g7 27. Df6† Kf8 28. Tf1 Dc7 29. Dh8† Ke7 30. T×f7†! Kd8 (30. — K×f7 31. D×h7†) 31. D×e8† K×e8 32. T×c7 och vit vinner.

25. e×f6

Hotar 26. h×g6 f×g6 27. f7†.

25. — Dc7 26. Tf3!

Samma hot.

26. — Teb8 27. g4! Tb1† 28. T×b1 T×b1† 29. Kg2 Dc4 30. h×g6 Df1† 31. Kg3 Dg1† 32. Kf4

Vit aktiverar den sista pjäsen!

32. — f×g6 33. f7† K×f7

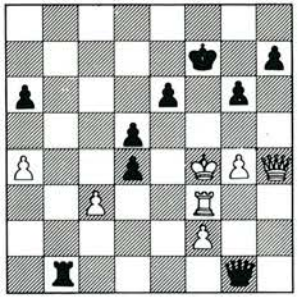

34. Ke5† Ke8 35. Kd6 Tb6† 36. Kc7 Tb7† 37. K×b7 Dd1 38. Df6 — **1-0**

Kommentarer: Kekki/Kivistö

Skönhetspriset gick till följande parti.

TROMPOVSKY

Marcel Piket — **Enrique Fernandez**
Holland — **Spanien**

1. d4 Sf6 2. Lg5 e6 3. Sf3 h6 4. L×f6 D×f6 5. e4 d6 6. Sbd2 Sd7?!

Bättre är 6. — e5 då vit valt att spela springarna till d2 och f3. Därefter kan svart välja c6 för sin springare. Ett likaså intressant alternativ är 6. — g5!? som spelades i Jusupov-Gurgenidze, 1981.

7. c3 e5 8. h4! c6 9. Ld3 Le7 10. Sc4 0-0 11. Se3 Te8 12. Kf1 Lf8?!

Planlöst, och det måste väl finnas bättre drag? Kanske 12. — Sf8.

13. g3 Dd8 14. d5 c×d5? 15. S×d5 Sf6 16. Lb5 Te6 17. Sg5 h×g5 18. h×g5 Sg4

Till oklart spel för varianterna 18. — S×d5 19. Dh5 Th6 20. g×h6 g6 eller 19. e×d5 D×g5 20. d×e6 L×e6.

19. D×g4 Th6 20. Df3 Lg4

20. — D×g5 ger lika spel.

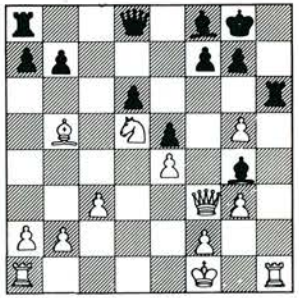

21. D×g4!

Nu har vit inget val längre, utan måste offra. Utropstecknet betecknar en stilpoäng.

21. — T×h1† 22. Kg2 Th7?

Efter 22. — T×a1 är det tveksamt om vit har något bättre än 23. Sf6† (23. Lc4 Dc8!) med remischackar.

23. Th1! T×h1 24. K×h1 Dc8 25. Ld7 Dc4 26. Se3 D×a2 27. g6 Le7 28. Sd5 Lf6 29. Dh3 Db1† 30. Kh2 — **1-0**

Kommentarer: Winsnes/Andersson

Nästa gång, den 25:e juniorturneringen i Groningen, blir den sista med Gasunie som huvudsponsor. Men med det schackklimat och de ledarkrafter som finns i Holland är det säkert bara början på en ny 25-års epok.

Slutställningen:
1. Alexander Chalifman, Sovjet 11 p. 2. James Howell, England 9 p. 3. Robert Zysk, BRD 8 p (59,5). 4. Ennio Arlandi, Italien 8 p (56). 5. Pavel Blatny, Tjeckoslovakien 8 p (55,75). 6. Marcel Piket, Holland 8 p (52). 7. Jeroen Piket, Holland 8 p (50,75). 8. Vladimir Dimitrov, Bulgarien 7,5 p (52). 9. Robert Kuczynski, Polen 7,5 (48). 10. Ronen Lev, Israel 7,5 p (44) ... 12. Petri Kekki, Finland 7 p. 20. Rikard Winsnes, Sverige 6 p 23. Lars Bo Hansen, Danmark 5,5 p. 25. David Olafsson, Island 5 p. 26. Rune Djurhuus, Norge 4,5 p. 30 deltagare.

Inbjudan till Schack-SM i Malmö

4—20 juli 1986

TIDSPROGRAM FÖR DE OLIKA KLASSERNA

Vecka 1 Dag	SM-gruppen JSM-gruppen	Mästar- klassen	Klass II-III	8-manna grupper	Kadett- o juniorkval
Fr 4/7	1 18-23				
Lö 5/7	2 12-17 H 19-21		1 16-21	1 16-21	
Sö 6/7	3 12-17 H 19-21	1 16-21	2 9-14 H 16-21	2 9-14 H 16-21	1 9-14 2 16-21
Må 7/7	4 12-17 H 19-21	2 12-17 H 19-21	3 9-14 4 16-21	3 9-14 H 16-21	H 9- 3 16-21
Ti 8/7	5 12-17 H 19-21	3 12-17 H 19-21	5 9-14 H 16-21	4 9-14 H 16-21	4 9-14 H 16-
On 9/7	6 12-17 H 19-21	4 12-17 H 19-21	6 9-14 7 16-21	5 9-14 H 16-21	5 9-14 6 16-21
To 10/7	7 12-17 H 19-21	5 12-17 H 19-21	H 9-14 8 16-	6 9-14 H 16-21	H 9- 7 16-slut
Fr 11/7	8 12-17 H 19-21	6 12-17 H 19-21	9 9- Prisutdelning	7	8 9-
Lö 12/7	Fridag/Kongress				
Vecka 2			**Klass I, II, III Vet, Dam, flick**	**8-manna grupper**	**Kadettfinal 7 ronder**
Sö 13/7	9 12-17 H 19-21	7 12-17 H 19-21	1 9-14 2 16-21	1 9-14 H 16-21	1 13-18 H 20-22
Må 14/7	10 12-17 H 19-21	8 12-17 H 19-21	H 9-14 3 16-21	2 9-14 H 16-21	2 13-18 H 20-22
Ti 15/7	11 12-17 H 19-21	9 12-17 H 19-21	4 9-14 H 16-21	3 9-14 H 16-21	3 13-18 H 20-22
On 16/7	12 12-17 H 19-21	10 12-17 H 19-21	5 9-14 6 16-21	4 9-14 H 16-21	4 13-18 H 20-22
To 17/7	13 12-17 H 19-21	11 12-17 H 19-21	H 9-14 7 16-21	5 9-14 H 16-21	5 13-18 H 20-22
Fr 18/7	14 12-17 H 19-	12 12-17 H 19-	8 9-14 H 16-21	6 9-14 H 16-21	6 13-18 H 20-22
Lö 19/7	15 9-	13 9-	9 9-	7 9-	7 9-
Sö 20/7	SM i blixt				

H = hängpartier

SM-gruppen, JSM-gruppen, Mästarklassen och Kadettfinalen spelar dessutom vid behov hängpartier alla dagar mellan 9-11 (dock ej sista dagen).

SPELLOKAL

MALMÖ ISSTADION, stadionområdet i Malmö, ca 2,5 kilometer från stadens centrum (ca 10 minuters bussresa från centrum och centralstationen).

SEKRETARIAT

Under schack-SM: telefon 040-92 46 06.

INFORMATION

Överledare: Björn Ansner, Tegnérgatan 40, 216 12 Malmö, telefon 040-15 00 37.
Kassör: Sven Klerstam, Castnersgatan 2, 216 16 Malmö, telefon 040-16 28 61.
SSF:s representant och tävlingsdomare: Arne Nyberg, Hallsberg, 0582-122 31. Information kan även fås via Limhamns Schackklubb (Conny Holst), telefon 040-15 18 91, eller via Malmö Schackförbund (Lennart Friberg), telefon 040-15 03 88.

ANMÄLAN

Anmälan görs av deltagaren själv till Limhamns SK på därför avsedd postgiroblankett (bifogas inbjudan). Sista anmälningsdag är **måndagen den 12 maj.** Anmälningsavgiften insätts på postgironummer 53 84 93-8 (Limhamns SK).

På Anmälningstalongen skall anges
— namn
— adress (gatuadress, postadress med postnummer)
— klubb
— rating per 1/5
— klasstillhörighet
— födelsedatum (gäller för kadetter, juniorer, flickor och veteraner)
— ev spelvecka (för klass II och III finns möjlighet att spela båda veckorna)
— ej schackdator (i klass I, II och III kan ett antal schackdatorer eventuellt komma att spela. Om du **ej** vill möta någon av dessa anger du det på talongen)
— notera om du **ej** vill inlottas i grupp med utländsk "gästspelare"
— ev gruppstorlek (en nyhet för i år är att man i klass I, II och III kan välja mellan 8- och 10-mannagrupper)

Efter måndagen den 9 juni återbetalas inga anmälningsavgifter vid eventuella återbud. Efteranmälningar mottages mot extra avgift på 75 kr. Svenska deltagare skall vara medlemmar i SSF.

ANMÄLNINGSAVGIFTER

SM- och JSM-grupperna	ingen avgift
Mästarklassen	200:—
Juniorklassen	125:—
Flickklassen	125:—
Kadettklassen	125:—
Övriga klasser	175:—

PERSONLIG ANMÄLAN

Sekretariatet i Malmö Isstadion stänger för personlig anmälan enligt nedan:

SM- och JSM-grupperna	4/7 klockan 17.00
Mästarklassen	6/7 klockan 14.00
Klass II och III, vecka 1	5/7 klockan 14.00

Övriga klasser klockan 20.00 dagen före respektive klass-start.
Inga undantag medges.

SM-GRUPPEN

Deltagare kvalificerade enligt Sveriges Schackförbunds tävlingsbestämmelser. Segraren erhåller titeln Sverige-mästare och en inteckning i Collijns vandringspris samt tilldelas en Collijn-miniatyr.

Penningpriser: 1) 6 000:— 2) 4 500:— 3) 2 500:— 4) 1 500:— 5) 1 000:— 6) 1 000:—

Övriga deltagare erhåller hederspriser.

Om två eller flera spelare delar första platsen kommer särspel att äga rum. Tid och plats för särspelet meddelas av tävlingsledningen.

Anmälan till SM-gruppen skall göras skriftligt senast den 16/4. Ansökan om en av de två CS-platserna skall vara Sveriges Schackförbund tillhanda senast 16/4. SM-gruppen kommer att lottas i Malmö helgen 26-27 april.

MÄSTARKLASSEN Mästarklassen spelas i tre grupper om 13 ronder Monrad. Gruppsegrarna erhåller rätt att deltaga i SM-gruppen 1987 samt tilldelas Ståhlberg-Stoltzplaketten i guld.

Penningpriser: 1) 1 400:— 2) 1 000:— 3) 700:— 4) 500:—. Dessutom minnespriser.

KLASS I Gruppsegraren erhåller titeln Mästare samt tilldelas Ståhlberg-Stoltzplaketten i silver.

Penningpriser: 1) 300:— 2) 250:— 3) 200:—. Dessutom minnespriser.

KLASS II Gruppsegraren erhåller titeln Förstaklasspelare samt tilldelas Ståhlberg-Stoltzplaketten i brons. Dessutom minnespriser.

KLASS III Gruppsegraren erhåller titeln Andraklasspelare samt plakett. Dessutom minnespriser.

JSM-GRUPPEN Deltagare ej fyllda 20 år den 1/9 1986 kvalificerade enligt Sveriges SF:s tävlingsbestämmelser. Resterande platser fördelas efter ratingtal för övriga anmälda spelare. segraren erhåller titeln Svensk Juniormästare, Ståhlberg-Stoltzplaketten i guld och är berättigad att spela i SM-gruppen 1987.

Penningpriser: 1) 1 400:— 2) 1 000:— 3) 700:— 4) 500:—. Dessutom minnespriser.

Om två eller flera spelare delar första platsen kommer särspel att äga rum. Tid och plats för särspelet meddelas av tävlingsledningen.

JUNIORKVAL-GRUPPEN Juniorklassens kvalificeringsgrupp består av övriga juniorer som ej fyllt 20 år den 1/9 1986. Juniorkvalgruppen spelar första veckan i en grupp om 8 ronder Nordisk Schweizer. De två främst placerade spelarna är kvalificerade till JSM-gruppen 1987. Segraren erhåller Ståhlberg-Stoltzplaketten i silver. Dessutom minnespriser.

KADETTKLASSEN Kadettklassen består av kadetter — ej fyllda 16 år den 1/9 1986 — och spelar första veckan vid tillräckligt antal deltagare i åtta kvalgrupper om 8 ronder Monrad. Gruppsegrarna spelar andra veckan en kadettfinal om 7 ronder enligt Bergers system. Vid finalspel återbetalas eventuell startavgift i annan grupp. Segraren erhåller titeln Svensk Kadettmästare, tilldelas Ståhlberg-Stoltzplaketen i guld och är berättigad att spela i JSM-gruppen 1987. Övriga finalister erhåller Ståhlberg-Stoltzplaketten i silver. Dessutom minnespriser i både kvalspelet och finalen.

Om två eller flera spelare delar första platsen kommer särspel att äga rum. Tid och plats för särspelet meddelas av tävlingsledningen.

UPPFLYTTNING AV JUNIORER OCH KADETTER De tre främst placerade i JSM-gruppen, segraren i juniorkvalgruppen samt segraren i kadettfinalen erhåller titeln Mästare. Nummer 2-5 i juniorkvalgruppen samt gruppsegrarna i kadettkvalgruppen erhåller titeln Förstaklass-spelare. Ingen spelare flyttas ned.

VETERANKLASSEN Veteranklassen är öppen för spelare som under 1986 fyller minst 65 år. Deltagarna uppdelas i en 10-manna elitgrupp som spelar 9 ronder enligt Bergers system och en allmän grupp som spelar 9 ronder enligt Bergers system eller, om fler än 10 deltagare, Monrads system. Deltagare till elitgruppen är kvalificerade enligt Sveriges SF:s tävlingsbestämmelser.

Segraren i elitgruppen erhåller titeln Svensk Veteranmästare. Minnespriser i båda grupperna. Segraren i elitgruppen erhåller dessutom titeln Mästare och segraren i allmängruppen titeln Förstaklasspelare.

DAMKLASSEN En damklass kommer att inrättas vid minst 10 deltagare. Damklassen är öppen för alla kvinnliga spelare oavsett klasstillhörighet i övrigt. Tävlingen spelas enligt Bergers system eller 9 ronder enligt Monrads system om deltagarantalet överstiger 10.

Segraren i damklassen erhåller titeln Sverigemästarinna. Dessutom minnespriser.

FLICKKLASSEN En flickklass kommer att inrättas vid minst 10 deltagare. Flickklassen är öppen för flickor som ej fyllt 20 år den 1/9 1986. Tävlingen spelas enligt Bergers system eller 9 ronder enligt Monrads system om fler än 10 deltagare.

Segraren i flickklassen erhåller titeln Svensk Juniormästarinna. Dessutom minnespriser.

UTLÄNDSKA DELTAGARE "GÄSTSPELARE" Nytt för i år är att utländska deltagare tillåts spela i klasserna I-III. Vinner utländsk spelare flyttas tvåan upp o s v. Ange om du **inte** vill inlottas i grupp med utländsk spelare.

SCHACKDATORER Liksom föregående år har Svenska Schackdatorföreningen fått tillstånd att ställa upp med ett begränsat antal schackdatorer, dock endast i grupper där ingen av deltagarna har invändningar mot detta. Vinner datorn flyttas tvåan upp.

KONGRESSMÄSTERSKAP FÖR FÖRENINGAR Bästa förening erhåller en inteckning i ett vandringspris gällande kongressmästerskapet för föreningar. Resultat räknas så att gruppseger ger 3 poäng, andra plats i en grupp 2 poäng och tredjeplats 1 poäng.

DRAGSERIEN Dragserien i samtliga klasser är 40 drag på 2,5 timmar och därefter 16 drag per timme.

RÖKFÖRBUD Rökförbud råder generellt i spellokalerna.

ÖVRIGT Arrangörerna förbehåller sig rätten till ändringar i programmet.

VÄLKOMNA TILL MALMÖ HÄLSAR LIMHAMNS SK OCH SVERIGES SF

Julkrysset – nr 10/85

Vågrätt: 1. Frimärksmotiv 9. Lya 10. Lloyd 11. Artären 12. Ansat 14. Rote 16. Askfatet 17. Korv 19. Närstridsvana 23. Nöta 24. Ekskrank 26. Drag 28. Svasp 30. Innebir 31. Eslon 32. Ren 33. Gideonartikel.

Lodrätt: 1. Felfrankering 2. Idogt 3. Ända 4. Klassvinnarna 5. Syrak 6. Mattfest 7. Torrtoa 8. Vinstmarginal 13. Narr 15. Eks 18. Otursbro 20. Röstnöd 21. Döks 22. Vad 25. Avien 27. Relik 29. Pest.

Några kommentarer: För 7. Lodrätt hade konstruktören tänkt sig **torrtoa** snarare än turetta som synonym för bekvämlighet. 28. Vågrätt vållade det största bekymret. Enligt de lexikon jag har tillgängliga är **svasp** lika med ridspö, och därav följer att 29. Lodrätt blir **pest.**

Rätta svar har inkommit från **Lennart Schöldström,** Gävle, **Helge Englund,** Delsbo, **Nils Edström,** Falun och **Sven Hagberg,** Uppsala.

Ett par futtiga fel hade Kjell Krantz, Lund, Artur Andersson, Albin Nilsson och Verner Nilsson, samtliga Kristianstad och Bertil Liljequist, Harplinge.

De nio har bokpriser att vänta.

Gösta Lundqvist

Sju julars

Rätta svaren i TfS' tävling i julnumret 1985 var som följer:

1. 1858 (Anderssen—Morphy i Paris)
2. 1978 (Wiedenkeller)
3. 1847 (Shinkman)
4. 1968 (Lundby SS — Hisingen alltså!)
5. 1882 (Rueb — världsschackpresidenten)
6. 1868 (Lasker och Teichmann)
7. 1883 (Telegrafparti Stockholm-Göteborg)

Svåraste nöten var säkert nr 7. De lösare som vågat ange årtal vid denna fråga har samtliga haft 1885, vilket gett anledning till undersökning som visar att bl a TfS årgång 1906, sid 327, anger 1885 som första matchen per telegraf mellan Stockholm och Göteborg.

Men detta är fel!

Den engelska schacktidskriften The Chess-Monthly (Zukertort/Hoffer) har partiet i sitt marsnummer 1884, sid 204, och anger den 29-30 dec 1883 som tidpunkt.

En intressant upptäckt för våra fjärrschackhistoriker!

Pristagare: Calle Erlandsson, Lund 6 rätt; Osmo Kaila, Helsingfors 5 rätt.

A.B.

e.p.

Till sommaren...

firar SA Fenix sin 80-åriga tillvaro med att arrangera en öppen internationell turnering av hög klass. "Fenix Jubileum" kommer att spänna över nio ronder under tiden 1-9 augusti 1986.

För lokaliteterna är det väl sörjt genom att Grand Hotell Sara ställt sin konferensvåning till förfogande. Men man kan också notera att startfältet blir väl kryddat. Följande stormästare har accepterat att ställa upp:

Från Ungern Bilek, Forintos och Lengyel och från Spanien Bellon. Därtill vår egen kvinnliga stormästarinna Pia Cramling. Man kan väl förmoda att mången svensk spelare från såväl topp som bredd vill ta denna chans till "gott sällskap". Spelare från Borås nordiska vänorter kommer också att bjudas in och f ö kommer evenemanget att marknadsföras med till buds stående medel runt i Europa. Några tusenlappar för att hjälpa några av våra svenska IM till spel skall arrangörerna också försöka skaka fram.

Finns det gamla Fenix-spelare i förskingringen eller andra, som vill ge ett handtag så står bankgirot **"Fenix Jubileum" 185-0213** med tacksamhet vidöppet!

Leif Svensson

A tempo?

Under senare år har jag uppmärksammat ett i partikommentarer och turneringsreferat ofta återkommande uttryck, nämligen "a tempo". Av sammanhangen att döma används det i betydelsen "snabbt" eller kanske "omedelbart".

Enligt musiklexikon betyder uttrycket "att återvända till föregående eller ursprungligt tempo efter en avvikelse". Denna betydelse passar knappast i schacksammanhang. Så vad menar egentligen kommentatorerna?

Får jag föreslå, att "a tempo" utbytes mot något lämpligt svenskt ord.

Arvid Åhrén

Schackpjäser från hela världen...

har nyligen varit utställda i Göteborgs stadsbibliotek av Göteborgs SF. Materialet var ett litet urval av den berömda samling som **Erik Olson** vid sin bortgång 1967 testamenterade till GSF.

Erik Olson, en känd och betydande industriman, var ordförande under många år i såväl SSF som GSF. Genom donationer, men framför allt omfattande organisatoriskt arbete, bidrog Erik Olson avgörande till svenskt schacks utveckling.

Utställningen, som var mycket välbesökt, står na även andra intressenter till förfogande.

Gullmar Crame/GSF

Tidskrift för Schacks Kamratförbund

har årsmöte onsdagen den 23 april 1986, kl 18.00, Schackspelets Hus, Haga Kyrkog. 3, Göteborg.

Ordföranden L G Ribeck och sekreteraren Lars Borgström hälsar alla schackvänner välkomna på förbundets vägnar.

Manhems jubileumsauktion

Schacksällskapet Manhems tjugonde bokauktion äger rum den 26 april 1986 med början kl. 13.00. Visning från 11.00. Schackspelets Hus, Haga Kyrkog. 3, Göteborg.

Kostnadsfri katalog kan rekvireras från Sten Jansson, Pl 705, 420 17 Olofstorp.

Passa på tillfället — både rariteter och prisbilliga aktuella böcker.

Schack på film och i skönlitteraturen

Ni vet hur det är när bräde och pjäser halas fram i någon B-film: allt medan aktörerna tankfullt språkar med varandra slängs klantiga och regelvidriga drag iväg, kungen står saftigt i schack, bönderna slår ut och hoppar över varandra på dam-vis, svartfältslöparen kilar in på kollegans diagonal, vitspelaren gör ett par tre drag i följd, så att det ordentligt stryks under att det är han som för tillfället befinner sig i psykologiskt överläge i filmen; osv.

Partierna avslutas oftast inte, i mittspelet får någon av spelarna plötsligt ett skumt meddelande och måste ge sig iväg men enstaka gånger spelar man färdigt och då föräras slutet en symboliskt ödesmättad betydelse. Från ingenstans uppenbaras en endragsmatt, vitspelaren ser den, fattar tag i damen, utför draget långsamt som en söndag, spärrar ögonen i motståndaren och med dallrande dramatik i rösten säger han: "Check... ... and mate!"

Fy för Søren: schacket som bispringare till ett djupt, eftersinnande samtal — och så har man mage att behandla spelet på det sättet! Två undantag dock: den stoiske privatdeckaren Philip Marlowe brukar hitta sina (korrekta) offer på h7 när han på egen hand sitter och analyserar, och i den ryska filmen med den vackra titeln "Rysslands vita snö" (som blir mycket vackrare när en mörk moskvatjej uttalar den på ryska, lätt läspande) görs dragen med elegant och schackspelarmässig handrörelse. Och dåligt vore det annars; det förra är en TV-version av den schackspelande författaren Raymond Chandlers böcker, det senare en — romantiserad — spelfilm om Aljechins liv, där Kotov var med vid manusskrivandet.

I skönlitteraturen existerar ett fåtal schackromaner eller -noveller. Stefan Zweigs novell "Schack" är välkänd liksom Vladimir Nabokovs "Han som spelade schack med livet" (en fånig titel, den ursprungliga, "Luzjins försvar", var utmärkt). Huvudpersonen i Nabokovs bok har en manisk inställning till spelet, livet är schack, och han går följdriktigt ett tragiskt öde till mötes. Från en hyfsad öppning, via ett trassligt mittspel, hamnar han i ett totalförlorat slutspel och kan blott ge upp, självmant.

En svensk schackroman är "Schackklubben tanke och vilja" av Sven-Olof Lorentzen, om den lilla klubben som för en allt mer tynande tillvaro, medlemmar försvinner, spelkvällarna blir spöklikt folktomma, hela verksamheten torkar undan för undan ut (känns scenariot månne igen?). På något sätt har man dock lyckats få dit Botvinnik, som ger en simultanföreställning och en av klubbspelarna luggar rent av exvärldsmästaren på hela poängen. För Lorentzen själv gick det sämre när han i höstas i Småland realiserade fiktionen. Fast simultangivaren var då av en annan kaliber: Pia Cramling, nämligen.

Strindberg har en snutt om schack i "Tjänstekvinnans son" (se TfS 8/85), Klas Östergren spelar korr med en slug boråsare i "Gentlemen", och i hans "Fattiga riddare och stora svenskar" gör han följande stilfulla personporträtt: "Ställd inför denna profil — som först slog betraktaren med en djup sorg, eftersom människan tycktes alltför fin för att ens andas — erfor varje tittande och tänkande individ den särskilda frid då smärtan gör rockad med sällheten."

I nobelpristagaren Elias Canettis roman "Förbländningen" figurerar dvärgen Fischer-le som anser sig själv vara världens otvetydigt bästa schackspelare. Han drömmer om att resa till Amerika och ge stora simultanföreställningar, locka till sig breda skaror av schackentusiaster, uttala sig i tidningarna — bli världsberömd kort sagt, och ta rejält betalt för alla sina framträdanden. Samt inte minst avlägsna den där försmädliga diminutiven - le från sitt namn. Fischer ska han heta och inget annat. Är man lagd åt det mystiska hållet, så kan man här undra över Canettis klärvoajanta talanger: boken skrevs 1935 och handlingen är uppspaltad i åttaårsintervaller; alla vet vem som såg dagens ljus i Chicago år 1943...

En annan schackspelande nobelpristagare var Herman Hesse. Hans filosofiska utopiverk, romanen "Glaspärlespelet", analyseras utifrån schackliga synvinklar i 64:an nr 10/85 av Jevgenij Sjuchov. Han menar att Hesse ur schackspelet har hämtat inspiration till sitt abstrakta och komplicerade glaspärlespel, som enligt Hesse är "ett spel med alla betydelser och värden i vår kultur, mästaren spelar med dem som konstnären med sina palettfärger". Hesse sökte ett universellt språk som förmår uttrycka mänsklighetens hela andliga värld, "glaspärlespelet är allt i sin helhet och inget i detalj".

Sjuchovs bevisföring för sin teori kan synas bestickande. 1925 befann sig Hesse i Baden-Baden, då den stora turneringen med deltagande av bl a Aljechin, Rubinstein, Tartakower, Bogoljubov, Marshall och Nimzowitsch, spelades. Hesse besökte spellokalen och hela atmosfären ska ha gjort ett starkt intryck på honom.

I hans roman "Stäppvargen" ger en schackmästare lektioner i personlighetens uppbyggande, garanterat framgångsrika. Spelet och pjäserna är en "värld i miniatyr" och om man spelar det konstfullt så kommer det att bringa mycken glädje.

Hesse pratar om schackspelet som ett egenartat sådant, med en gåtfull dimension och i "Glaspärlespelet" försöker han med följande vackra rader förklara denna: "För den läsare som eventuellt är obekant med vårt spel, rekommenderar vi att föreställa sig ett mönster ungefär liknande det som ett schackparti har. Inte blott själva värdet hos pjäserna och olika varianter i deras samspel, utan också i tankarna mångfaldiga deras inverkan på varandra och tillskriva varje pjäs, varje ställning, varje drag ett bestämt symboliskt innehåll, som uttrycks av just detta drag, just denna ställning, just denna pjäs..."

Detaljerna och helheten igen, alltså.

Om man av dessa utsnitt kan slå fast att idén till glaspärlespelet lånades från schacket — vete fåglarna.

Möjligen har hesseanerna någon aning.

Gösta Svenn

"Bjélyj snjek Rassi i", sa den mörka moskvatjejen, lätt läspande. Vilket betyder: Rysslands vita snö, och är titeln på en film om Aljechins ursinniga leverne och tragiska liv.

Schacknytts höstturnering

Det utlovade partiet mellan Östberg och Friberg följer nedan. Det hela är en hård positionell kamp där Friberg med enkla medel utnyttjar motståndarens saktfärdiga spelöppningsbehandling, vinner bonde och slår sig till ro med denna. Lite för rofyllt dock: i rätt ögonblick klipper taktikern Östberg till och klarar hem remin via aktivt motspel.

TARRASCH

Peter Östberg — Hans Friberg

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Sc3 c5 4. c×d5 e×d5 5. Sf3 Sc6 6. g3 Sf6 7. Lg2 Le7 8. 0-0 0-0 9. Lg5 c×d4 10. S×d4 h6 11. Le3 Te8 12. Db3 Sa5 13. Dc2 Lg4 14. Tad1?!

Bättre 14. Sf5 som i Karpov-Kasparov, första matchen.

14. — Tc8 15. h3?! Lh5 16. Sf5 Lb4 17. Tfe1?! Lg6 18. Ld4 Sc6 19. e3

Något klyftigare står inte till buds.

19. — S×d4 20. T×d4 Da5 21. g4 L×c3 22. b×c3 T×c3 23. Da4 D×a4?!

23. — Ta3! minimerar vits motspel på damflygeln.

24. T×a4 L×f5 25. g×f5 a6 26. Tb1 Te7 27. Tab4 Tcc7 28. Tb6 Kf8 29. Lf3

Röjer väg på g-linjen, för tryck mot g7.

29. — Ke8 30. Kh2 Ted7

Alltså inte 30. — Kd8 p g a 31. Tg1! Se8 32. L×d5.

31. Ld1 Kf8 32. Lf3 Ke7 33. Ld1

Hot: La4.

33. — Se4!

På nu 34. La4 finns paraden 34. — Sc3! Men springaren lämnade en ruta...

34. f6†! S×f6

34. — g×f6 35. Lg4 och det faller på b7.

35. La4 Td6 36. T×b7 T×b7 37. T×b7† Ke6 38. Kg2 g5 39. Kf3 h5 40. Ke2 Sd7 41. Ta7

Förseglingsdraget. Vi var eniga om att vit har komp för bonden; det hotar slag på d7 och a6. På 41. — Sc5 följer 42. Le8 f6 43. Tc7! (men inte det otåliga 43. L×h5 för 43. — Tb6! och a-bonden hänger löst) Se4 44. L×h5 Tb6 45. Tc2!

På 41. — Se5 eller Sf6 håller vit ställningarna med 42. f3, vilket förhindrar g4 (möjligen skulle svart ha spelat **40.** — g4).

Därför: **Remi**

Kommentarer: Peter Östberg

DE 4 RÖDA

Redaktör
Jan Wettfors
Fyrmästaregången 16
413 18 GÖTEBORG

DAGS IGEN!?

Bland de finaste turneringar jag vet, är skolornas SM-tävlingar, lag och individuella. Turneringar som aktiverar väldigt många människor: ledare, föräldrar, lärare, klubbinstruktörer och en mängd barn. Lagtävlingen startar med klassmästerskap och går via distriktets kvalificeringsuttagningar till regionssemifinal och riksfinal. De olika klasserna är uppdelade i A = gymnasium, B = högstadiet, C = mellanstadiet och D = lågstadiet. Från början fanns bara A- och B-klasserna. 1972 infördes C-klassen medan D-klassen kom till 1984.

Med andra ord: JÄTTEARRANGEMANG.

Att turneringar av denna dignitet är mycket arbetssamma att genomföra vet alla som kommit i kontakt med dem. Förberedelser, planering, energi och lust plus en stor skopa idealitet är något som måste finnas.

Och visst finns det.

Jag tänker på alla dessa människor som så till den grad bjuder på sig själva, att man ibland undrar hur de orkar. Har Ni inte fått ett tack förut så vill jag härmed i detta Sveriges Schackförbunds organ rikta ett varmt och hjärtligt TACK, utan Er stannar schacksverige. Det är Ni som skall ha förtjänsttecken i guld, och inte några andra ytliga förståsigpåare.

"Det är bara ytliga människor som känner sig själva"

Oscar Wilde

När man som ledare får förmånen att åka med en grupp barn till ett arrangemang i en annan stad, som jag fick hösten -85, under individuella Skol-SM i Lessebo, förstår och känner man hur fantastiskt det är att få vara tillsammans med barn. Inga andra kan få en att känna sig så totalt utlämnad, engagerad, arg, glad, ledsen, sur, nyfiken, positiv, negativ, frustrerad, lycklig och inte minst utpumpad. Jag kan hålla på och räkna upp hur många som helst av dessa känsloyttringar. Inga andra än dessa oförstörda, genomärligt känslomässiga varelser kan få en att bli människa i ordets rätta bemärkelse. Tänk om alla någon gång, vid något enda litet tillfälle, kunde pysa lite på den hårt åtdragna ventilen innan den helt rostar igen, och visa lite "barn" igen.

För när den väl rostat igen då hjälper inga oljor i världen.

Apropå rostade ventiler minns jag, med en rysning, vissa "ledare" och föräldrar som inte var speciellt väloljade. Detta tog sig i uttryck på de mest underliga sätt. Strax innan partierna startat kunde man se föräldrar stå upptryckta längs väggarna förvridna till oigenkännlighet, kedjerökande utanför spelsalen eller vankande av och an alldeles blanka av svett — allt medan adepterna satt en meter ovanför stolen. "Taktiska dispositioner" med 7-8 åringar, "doktorsavhandlingar" om hur just "mina" barn fungerar i "stora" sammanhang, eller att "han/hon kommer säkert att sopa hem det här". Ett något märkligt och lätt överdrivet engagemang från de som borde vara stöttande istället för nedlåtande.

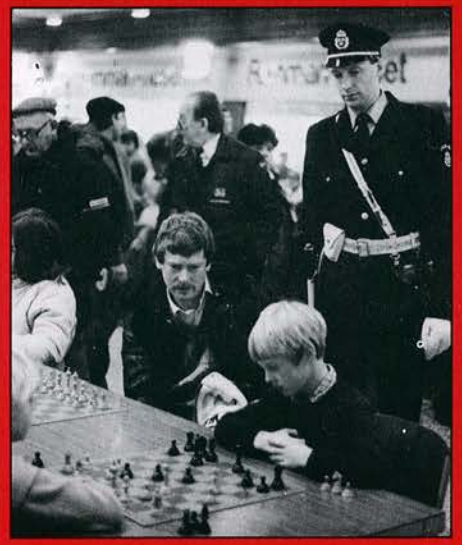

"Barn börjar med att älska sina föräldrar. Efter en tid dömer de dem. Sällan, om ens nånsin förlåter de dem."

Oscar Wilde

Men det blir väl så när man själv inte har samma utvecklingsmöjligheter som adepterna och hängröven inte längre är kontrollerbar, rynkorna och ölmagen tar sig former som inte riktigt påminner om hur det en gång såg ut. Då den igenrostade ventilen ej går att olja upp, överför man sin frustration till sitt andra jag.

Att det skall vara så svårt att inse barnens egenvärde.

Barn är självständiga individer med egna tankar, egna känslor, egna funderingar, egen vilja, egna uppfattningar om saker och ting. Snälla Ni! Låt de få behålla detta.

Detta gäller också en del "ledare", som jag kommer ihåg. En kommentar som satt sig, yttrades av en stor och erkänd ledare från ett stort distrikt: "Jag tycker att det är för dj-gt att det inte delas ut något extrapris till bästa skola", vilket ledaren ansåg sin skola vara. Detta hade snabbt och effektivt räknats ut på den nyss inköpta miniräknaren av märket Canon och som gick på solceller. Ännu ett exempel på denna kortsynthet.

Andra minnesbilder jag har: det eviga och hysteriska spekulerandet och uträknandet. Det ritades resultatkurvor, räknades i procent, diagram sattes upp, tendenser, plus en massa andra olika uträkningar. Spekulerandet hade inga gränser. Man tyckte och menade och trodde tills fradgan sprutade ur käften hos dessa resultatfixerade människor. Denna hetsgalla får sig ju barnen tillräckligt överspydd i övriga samhället ändå. Schack, och idrott överhuvudtaget, är INTE bara resultat och prestationer utan så mycket mer. **LÅT BARNEN FÅ VARA BARN OCH INGET ANNAT.**

"Det värsta är att när vi får våra föräldrar är de redan så gamla att det nästan är omöjligt att uppfostra dem."

Anonym

Nu är det naturligtvis så att de flesta inte beter sig på det här sättet. Merparten av föräldrar och ledare är jättefina. Jag kommer ihåg speciellt en mamma som tyckte att det här uppriktiga och ärliga givandet och tagandet som det ofta blir tillsammans med barn var något som borde tas tillvara på lite mer.

Visst borde det.

Ledare, mammor och pappor som verkligen stöttade sina barn och var den trygghet barnen behöver, fanns det också gott om. Något annat jag kommer ihåg var några barn som blev lite ledsna efter en förlust och hade blanka tröstsökande ögon. Då kunde man se andra ledare och föräldrar, som fanns i närheten, komma till tröst. Människor kännande det här gemensamma ansvaret som upplevs så riktigt och fint. Och oftast hjälpte trösten.

Hoppas att Ni inte tagit detta som en massa gny utan försök att se det för vad det är. Jag och många med mig tycker att det här är ytterst viktigt. **Barn är viktigt.**

Många hälsingar från

Jane

Hej igen!

Förra gången fick vi lära känna två killar från Västervik i Småland. Den här, den andra, kommer vi i kontakt med en åttaåring och en nioåring från ett litet samhälle som heter Nykil, 2 mil utanför Linköping. Clas och Robert, som pojkarna heter, spelar och tränar en gång i veckan med en kille från LASS (Linköpings Allmänna Schackklubb). Ingvar Carlsson, själv aktiv i klubben, startade upp för fem år sedan. Clas mamma Britt, som skrivit och berättat det här, säger också att klubben har två knattelag med i en serie. Det går inte vidare bra, men barnen tycker att det är roligt ändå.

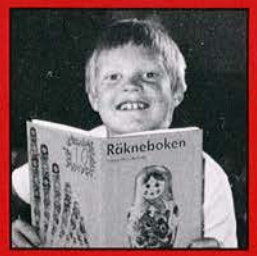

Schack

Hej jag heter Clas jag spelar Schack jag ville mig att spela Schack när jag var 6 år och jag tyker att det är rolikt att spela Schack och jag vann skol DM i min grupp jag är 9 år och går i andra klass Jag har en kanin som heter Plutten och jag har haft den ett år. Jag tyker det är rolikt att simma och åka Slalom. Vi ska åka till fjälen i påsk

Plutten

Schack

Schack är kul och lätt. Jag har kunat schack sen jag var 5 års. Men i vårass börja jag spela i Nykil. jag heter Robert Danielsson 8 år

JORDEN RUNT

Peter Bjarnehag

"Blandat startfält"

I årets upplaga av det Norska Internationella juniormästerskapet som den här gången ägde rum på Viste Strandhotell utanför Stavanger deltog 42 spelare varav 4 svenskar. C-F Johansson, S Östling, J Bergré och jag själv. Startfältet var blandat, inte bara åldersmässigt utan också vad beträffar rankingtalen. Den lägst rankade spelaren hade 826! medan den högst rankade, S Agdestein, hade 2557.

Mitt spel var väl inte det bästa, men det är inte så lätt att vara inspirerad när man möter låg (under-) rankade norrmän. Detta och lite till torde vara en bidragande orsak till mitt resultat, 1 vinst och 8 remier.

Arrangemanget var i stort sett bra, även om det bara ingick vatten till maten som ibland föreföll oätlig. En annan sak som kunde varit bättre var hotellrummen. När vi anlände till hotellet väntade vi oss att få sova efter en lång resa, men icke. Rummen skulle värmas upp ett par timmar innan sängläge kunde intas.

Turneringen vanns av Simen Agdestein som tog 7/9. Bäste svensk blev Stefan Östling med en 5:e plats, 6 poäng.

Bjarnehag — Dawson

1. Sf3 Sf6 2. c4 e6 3. g3 d5 4. b3 Le7 5. Lg2 0-0 6. 0-0 c5 7. Lb2 Sc6 8. e3 b6 9. Sc3 Lb7 10. c×d5 S×d5 11. S×d5 D×d5 12. d4 Dd8 13. d×c5 L×c5 14. Se5 Dc7 15. Sd7?

Bättre var 15. S×c6 t ex: L×c6 16. L×c6 D×c6 17. Dg4;

a) 17. — f6 18. b4 Le7 19. Tac1 Dd7 20. Tfd1 Ld6 21. b5! De7 22. Tc6 Tad8 23. Td×d6 T×d6 24. La3 Tfd8 (24. — Td1† 25. D×d1 D×a3 26. Dd7 D×a2 27. Tc7 Db1† 28. Kg2 Dg6 29. D×e6† Kh8 30. Tc8! och vit vinner.) 25. L×d6 T×d6 26. Tc8† Td8 27. T×d8† D×d8 28. D×e6†.

b) 17. — g6 18. b4 Le7 19. Dd4 f6 20. Tac1 Da4 21. Tc7 D×b4 22. Dd7 Tf7 23. L×f6 T×f6 24. D×e7 D×e7 25. T×e7 och vit står något bättre

15. — Ld4! 16. e×d4 D×d7 17. d5 e×d5 18. D×d5 D×d5 19. L×d5 Tfd8 20. Tfd1 Td7 21. Lg2 och vi enades om **remi.**

Kommentarer: Bjarnehag

Sjätte individuella nordiska skolmästerskapet i Strömstad

Sveriges Schackförbunds ungdomskommitté arrangerade årets Skol-NM i samarbete med Strömstads Schackklubb mellan den 31 jan. — 3 febr. Arrangemanget var mycket trivsamt och tävlingen spännande. De 50 juniorerna fördelades enligt bestämmelserna i fem åldersgrupper, som alla spelade sex ronder monrad — en rond på fredagskvällen, två under lördagen, två på söndagen och en på måndag förmiddag.

Slutresultat:

Grupp A (födda 1965-68)

1. Lars Bo Hansen, Nyköbing Falster Katedralskole, DANMARK 4 p
6. Rikard Winsnes, Fröunda gymnasium, Göteborg, SVERIGE 3 p

Grupp B (födda 1969-70)

1. Rune Djurhuus, Elverum Ungdomsskole, NORGE 5,5 p
6. Fredrik Attefall, Gränsskolan, Haparanda, SVERIGE 2,5 p

Grupp C (födda 1971-72)

1. Hannes H Stefánsson, Hagaskóli, Reykjavik, ISLAND 4,5 p
5. Teodor Hellborg, Engelbrektsskolan, Stockholm, SVERIGE 3,5 p
7. Christian Jepson, Fågelskolan, Lund, SVERIGE 2,5 p

Grupp D (födda 1973-74)

1. Peter Heine Nielsen, Sct Jörgen Skole, Holstebro, DANMARK 6 p
2. Mattias Wallerstedt, Nygårdsskolan, Göteborg, SVERIGE 4,5 p
8. Peter Bergström, Sofielundskolan, Sollentuna, SVERIGE 2 p

Grupp E (födda 1975 eller senare)

1. Hédinn Steingrimsson, Hvassaleitisskóli, Reykjavik, ISLAND 6 p
4. Arvid Wikner, Kesbergskolan, Vårgårda, SVERIGE 4 p
5. Patrick Lyrberg, Örby skola, Stockholm, SVERIGE 3 p

Partier och övriga kommentarer i nästa nummer.

Timman slagen för Timman

Västvärldens möjligheter att slå in en kil i den sovjet-dominerade VM-cirkusen är nu borta för ytterligare några år framöver. Jan Timman, Holland lades på rygg inför hemmapubliken i Tilburg av Artur Jusupov, Sovjet med klara siffrorna 6-3. Timman lyckades vinna första partiet, men därmed var det roliga slut för hans del. Istället mejslas han nu in i schackhistorikernas dogmrunor under rubriken: "Den som vinner första partiet i en VM(kval)-match förlorar sedermera densamma totalt".

Enpoängsledningen höll sig fram till femte partiet då Jusupov välförtjänt utjämnar efter ett vackert genomfört tornslutspel.

Sjätte partiet därefter blir en skarp uppgörelse i Damgambit med Timman bakom de vita pjäserna. Kring tjugonde draget vädrar holländarna morgonluft då Timman vinner kvalité — trodde man. Några drag senare klarnar dock bilden: Jusupovs "kvalitetsförlust" visar sig vara ett välkalkylerat offer och Timmans pjäser trycks i sakta mak bakåt och utåt sidorna. Strax före tidskontrollen forcerar Jusupov vinsten och tar ledningen i matchen med 3,5-2,5.

Inför sjunde partiet trodde man kanske att Timman med svart skulle försöka åstadkomma en snabb remi för att få längre tid till sårslickning. Men icke. Istället beter han sig som vilket annat orutinerat ishockeylag som helst. Efter några baklängesmål irrar spelarna iväg på enmansuppdrag långt in i motståndarens försvarszon, dock utan att åstadkomma något konstruktivt. Vips får de en kontring på halsen, och kan se pucken slås in bakom en övergiven målvakt.

Liknelsen stämmer kanske inte helt, men nog innehåller Timmans spel i det följande partiet både en smula stress och en kaka desperation.

Sjunde partiet

GRÜNFELD

Jusupov — Timman

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 d5 4. c×d5 S×d5 5. e4 S×c3 6. b×c3 Lg7 7. Lc4 b6 8. Df3 0-0 9. e5

I nionde partiet, som blev det sista, avvek Jusupov med 9. Se2 och vann efter 24 drag.

Alltför övertygande spel var det dock inte: 9. Se2 Sc6 10. h4 Sa5 11. Ld3 e5 12. La3 Te8 13. h5 Dd7 14. Td1 Da4 15. Lc1 c5? (patriotiska källor hävdar "fördel Timman" efter 15. — e×d4 16. c×d4 Sc6!) 16. d5 D×a2 17. Lh6 Lh8? (det slutgiltiga feldraget, Timman kunde hängt i med 17. — L×h6 18. h×g6 h×g6 19. T×h6 Kg7) 18. Lb5! Td8 19. Lg5 Db3 20. h×g6 f×g6 21. T×h7 K×h7 22. Df7† Lg7 23. Lf6 Tg8 24. Le8! och Jusupov var klar för kandidatfinal.

9. — La6 10. Ld5!

Encyklopedin nämner som hastigast 10. D×a8? L×c4 11. Df3 f6 12. e6 Dd6 13. Se2 D×e6 14. Le3 f5 och svart stod klart bättre i partiet Kane — Benkö, USA-mästerskapet 1973. Men därav blev alltså intet.

10. — c6 11. Lb3 Dc7 12. h4 c5 13. h5

"Så roligt ska vi inte ha't" tänkte väl Jusupov om fortsättningen 13. Ld5 c×d4 14. L×a8 Sd7 15. c×d4 S×e5 vilken passat Timman hand i handske med tanke på matchställningen.

13. — c×d4 14. c×d4

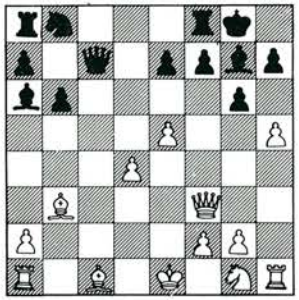

14. — g×h5??

Sorgligt. Timman kunde ställt saken på sin yttersta spets med 14. — Sc6! som bjussar på ett helt torn i varianten 15. h×g6 S×e5! 16. g×f7† S×f7 17. L×f7† T×f7 18. D×a8† Tf8, ställningen är dock högst oklar. Kan vit konsolidera sin utspridda position? Jag kan i alla fall inte se hur.

Säkrare för vit, men likafullt komplicerat, är att anta springaroffret med 16. d×e5 D×e5† 17. Se2 varefter två viktiga möjligheter uppstår:

17. — D×e2† (17. — L×e2 18. L×f7† Kh8 19. T×h7 matt) 18. D×e2 L×e2 19. L×f7† T×f7 20. g×f7† K×f7 21. Tb1 Lc4 med viss kompensation för kvalitén i form av löparpar och bonde. Vit verkar ändå ha de bättre chanserna.

17. — h×g6! 18. Tab1 Tad8 och svarts ställning påminner om ett vattenkraftverk; forsande, brusande, oberäkneligt samt utvecklande en väldans massa energi.

Att sådant inte är att leka med visas av följande kortisar:

19. De3? Df5
19. Lb2? Da5† 20. Kf1 Td2
19. Ld2 (med idén 20. De3 Df5 21. 0-0) 19. — Td3 20. Df4? Th3!!

Bäst är antagligen 19. Le3 Da5† 20. Kf1, men vit har ändå en lång väg hem.

Jusupov har heller inte möjligheten att glida undan komplikationerna efter 14. — Sc6! då svart hotar bl a 15. — Sb4.

15. T×h5 Lb7

Ett inte fullt så manodepressivt sätt att spänna en sista snubbeltråd var 15. — Sc6 16. De4 h6, dock hade väl en blivande kandidatfinalists väderkorn snokat upp det direkta 17. T×h6! (17. L×h6 S×e5! och Jusupov får ta hjärnan till hjälp för att vinna, om ens det räcker...) 17. L×h6 (eller 17. — Tfd8 18. Dh7† Kf8 19. Tg6!) 18. Dg6† Kh8 19. D×h6† Kg8 20. Dg5† Kh7 21. Dh4† Kg8 (21. — Kg6 22. Dh6†) 22. Lh6 och nu vederläggs 22. — S×e5 av 23. Dg3†!

Nu däremot **tvingas** vit att hitta mattangreppet.

16. Dd3 Td8 17. D×h7† Kf8 18. Se2 T×d4 19. Lh6 1-0 (Tider: 1.44-1.43)

Det åttonde partiet blir en relativt händelsefattig Damgambit som mynnar ut i remi genom dragupprepning.

Med två partier kvar att spela behöver Timman lika många poäng för att nå ett oavgjort resultat, vilket skulle föranleda arrangörerna att damma av stormhatten och knyckla till några papperslappar — dvs lotten utser kandidatfinalisten.

Det slipper man nu göra; i det nionde partiet, som återgavs i ovanstående kommentarer, spelar Timman med skygglapp för vänsterögat — där hans egen kung står — satsar hårt på damflygeln och slukar småningom en bonde. Då gör Jusupov ett listigt löpardrag, Timman förlorar balansen och än en gång skövlas hans kungsflygel, vilket betyder jusupovsk matchvinst.

Alltnog, det bubblande schackintresset i Nederländerna lär nog bestå trots nationalidolens mindre goda resultat. Televisionen ägnade en halvtimme efter varje parti åt analyser och kommentarer, så visst har schackspelet trängt in i vardagsrummen för att stanna.

Kan holländarna om något halvdecennium eller så visa upp en parallell i stil med vad som hänt svensk tennis och slalom? Ja, varför inte, tendenser i den riktningen saknas sannerligen inte. Jan de Wit, bröderna Marcel och Jeroen Piket är exempel på unga löften som framledes kommer att lyfta den nederländska schackkulten mot svindlande höjder, var så säkra!

Ett fjärdedels jordklot österut, närmare bestämt i Minsk, bänkade sig **Andrej Sokolov** och **Rafael Vaganjan** för att göra upp om den andra kandidatfinalplatsen.

Vaganjan som det gångna året haft en rad framgångar var möjligen knapp favorit men redan efter fyra partier var loppet i praktiken kört den motsatta vägen; ledning för Sokolov med 3,5-0,5. En ledning som stod sig och utökades till slutresultatet 6-2.

Grundläggande inslag i Sokolovs övertygande seger var spelöppningsbehandlingen och **ur**sinnet. Andrej hade tagit fram förstoringsglaset och upptäckt (små) sprickor i Vaganjans franska hopkok (1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 Lb4 4. e5 c5 5. a3 La5!?) Detta faktum bidrog till segern i andra partiet där Vaganjan förbrukade mycken tid i öppningen utan att finna någon väg till utjämning. Fördelen var senare nära att förflackas men Sokolov kämpade på och vann efter 65 drag.

I tredje partiet försvarar sig Sokolov Nimzoindiskt och växlar till ett stickspår redan i sjunde draget. Vaganjan agerar tafatt och tillåter Sokolov att koppla ett positionellt grepp kring tjugonde draget. Undan för undan asfalteras den vita ställningen och ledning 2,5-0,5 inkasserar Sokolov i 53:e draget.

Partiet därpå hamnar man återigen i det franska smöret. Vaganjan förstärker varianten och får en liten fördel. Efter 55 drag uppstår en ställning med dam och två bönder för Vaganjan mot två torn och två bönder för Sokolov. Remischackar har funnits i alla lägen, men Vaganjan spelar på vinst vilket också är ställningsmässigt befogat. Sokolov utför sitt 56:e drag som innehåller ett otrevligt schackhot. Just som Vaganjan ska besvara hotet träder, ett drag för tidigt, en avlång sak in i handlingen — kläppen. Till skillnad från filmbranschen tillåts inga omtagningar i kandidatsemifinaler, så tredje förlusten på raken är bitter sanning för Vaganjan.

Därefter följer tre remier, och inför det åttonde partiet behöver Vaganjan tre raka vinster för att nå upp till ett oavgjort resultat. En frisk satsning med Aljechins försvar och pjäsoffer i 15:e draget, besvaras lugnt och sansat av Sokolov som för partiet till vinst med god marginal, fastställande slutresultatet 6-2.

Lars-Erik Johansson

STUDIER

Alexander Hildebrand
Box 323, S-75105
UPPSALA IP SVERIGE

En liten studiekavalkad

2472 D. Gurgenidze
1 Pr. Thèmes-64 1984

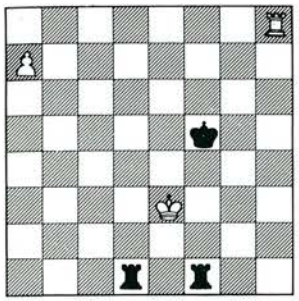

Vinst

2473 A. Maksimovskih & J. Makletsov
1 Hed.omn. Thèmes -64 1984

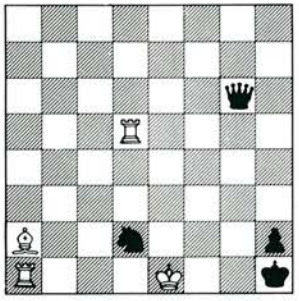

Vinst

2474 D. Gurgenidze
1 Pr. Schackmaty v SSSR 1981

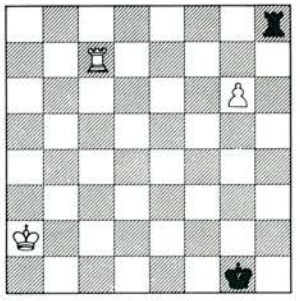

Vinst

Lösningar:

2472, som återfinns i vår julpristävling, bjuder på en rolig 1 1/2-varvsmarsch av vits kung: 1 a8D (1. Tf8†? Ke5 2. T×f1 Td8=) Tde1† 2. Kd4 Td1† 3. Kc5 Tc1† 4. Kd6 Tcd1 5. Ke7 Tde1† 6. Kf7! (6. Kf8†? Ke6†? och vit kan ej undgå evig schack) Ke5 7. Kg6 Tg1† 8. Kh5 Th1† 9. Kg4 Teg1† (annars flyr kungen till h2) 10. Kf3 Tf1† 11. Ke2/e3 Te1† 12. Kd3 — nu går det på andra varvet — Td1† 13. Kc4 Tc1† 14. Kb5 Tb1† 15. Kc6 Tbc1† 16. Kd7 Tcd1† 17. Ke7 och vinner.

2473 1. T×d2? Dg1† och D×a1=; 1. 0-0-0+? Sf1! 2. T×f1† Kg2 3. Tdd1 Dg5† 4. Kc2 Dc5† 5. Kd2/d3 Da5/a3† och D×a2=; 1. Kf2†? Dg1+=. Därför 1. Tg5! D×g5 (1. — De4†/Sf3† 2. Kf2†) 2. Ld5†! Se4 3. L×e4† Dg2 4. 0-0-0X. På 2. — Dg2 följer 3. 0-0-0+! Sf1 4. T×f1X Eller 2. — Kg1 3. Ke2† Sf1 4. T×f1X alternativt 2. — D×d5 3. Kf2† Sf1 4. T×f1X. En trevlig rockadstudie med 4 matter varav 2 med fänglad dam.

2474 är den första fempjäsaren som någonsin fått högsta utmärkelsen i ett Sovjetmästeskap för studier. I detta senaste 16:e mästerskap deltog 30 författare med 157 studier! Segrare blev Gurgenidze 50 poäng, 2/Kralin 46 p., 3/Zinar 44 p. osv. 1. Kb3?! för till positionell remi känd från en studie av Nadarejsjvili: 1. — Th5! 2. g7 Tg5 3. Kc4 Kg2 4. Kd4 Kg3 5. Ke4 Kg4 6. Tf7 Kg3 7. Ta7 Kg4 8. Ta1 Kh3 9. Th1† Kg2 10. Th7 Kg3 11. Th1 Kg2 =. Därför: 1. g7 Tb8! (provocerande 2. Tf7!? med hotet 3. Tf8, men: 2. — Tg8! 3. Kb3 Kg2 4. Kc4 Kg3 5. Kd5 Kg4 6. Ke6 Kg5 och det vita T har blockerat vägen för sin K.) 2. Tb7! Tc8 3. Kb3 Kg2 4. Tc7! Td8 5. Kc4 Kg3 6. Td7! Te8 7. Kd5 Kg4 8. Te7! Tg8 9. Ke6 Kg5 10. Kf7! och vinner. Det tycks som om slutspelet K+T+B mot K+T var så utanalyserat att man inte hade någon chans att finna något nytt, men så kommer D. Gurgenidze och hittar en riktig pärla!

Julpristävlingen 1985 bjöd på rekordkonstruktioner

Julpristävlingen 1985 var den mest "självständiga" vi någonsin bjudit på. Här gällde det inte enbart att lösa andras alster utan även att konstruera egna. Med den uppgiften lyckades många av deltagarna förvånansvärt bra!

Genom en malör vid tävlingens utlysning föll ett stycke bort, som avsåg priser i tävlingen. Detta var givetvis inte meningen. Det blir alltså som vanligt tre penningspriser och en rad bokpriser.

Låt oss nu övergå till tävlingsuppgifterna.

1. "Uppvärmningen" tog en del lösare alltför lätt på! En mera uppmärksam titt på ställningen borde ha avslöjat, att det måste vara svart som är vid draget, ty svart saknar i diagramställningen ett "sista drag". Därför inte 1. b8T?? utan: 0. — K×h2 1. b8D† Kh1/h3 2. Dh8/g3X. En uppgift av den nyligen avlidne komponisten Bengt Giöbel. Här gick alltså en del lösare miste om poäng.

2. Det ursprungliga problemet, som vi utgick ifrån hade följande utseende **(A):**

(A) A. Hildebrand
Lunds Dagblad 1946

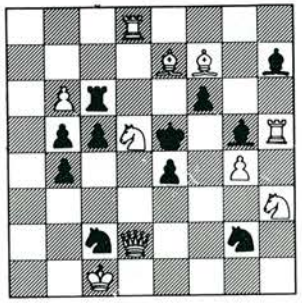

Matt i 2 drag

(B) Chr. Jonsson
Original

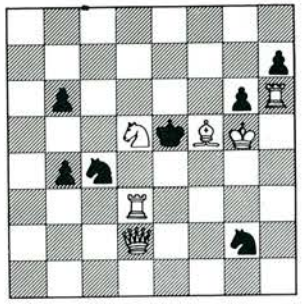

Matt i 2 drag

A 1. Sc3! Sce3?; 1. Sdf4? Sge3! 1. Se3? Sf4! i dessa två förförelsevarianter är det fråga om indirekt frigöring (= vit Goethart). Lösning 1. Sc7! (hotar 2. Td5X). Sce3/Sge3/Sf4 2. Db2/Dh2/Df4X.

B 1. S-? g×f5; 1. Sc3/Sf4? Sce3/Sge3!; 1. D×b4? Sf4! Lösningen: 1. Sc7!

Det mest ekonomiska framställningen med bara 13 pjäser — alltså vinnarproblemet! De problem som kom närmast ur ekonomisynpunkt hade 17 pjäser. Problem med flera lösningar (= bilösningar) och graverande dualer, liksom promoverade pjäser förkastades, ty sådana brukar inte tolereras i korrekta ortodoxa schackproblem. Några lösare frågade varför vi här tillämpade ekonomiprincipen (dvs. minsta pjäsantal) och inte "det bästa innehållet". Vi undvek de senare medvetet, ty det hade gynnat beprövade problemister. Nu hade även alla andra lösare en chans. Övriga bidrag står alltså åter till komponisternas förfogande.

3. En uppgift av J. Knöppel som bygger på "logisk asymmetri". Ej 1. T×b1 på grund av Da7!, därför 1. Th7! Th1 och först nu 2. T×h1! med matt i 4:e draget. Uppgiften klarades av samtliga lösare.

4. En passant-slaget kan bevisas med 4 pjäser. Ställningarna är många, varför vi här anför blott en: vK nästan var som helst utom b2, c3, d4, d5 och d6, vLa1, vBe6-sKf6. De senaste dragen måste ha varit 1. d4-d5† e7-e5 2. d5×e6 ep. Däremot inte f5×e6 ep., för då hade sK redan gått i schack för La1, vilket är omöjligt. Här kostade ett "eller" Chr. Jonsson det första priset, då han eljest låg poängmässigt lika med O. Kaila. Detta (f×e6 **eller** d×e6) kostade CJ någon poäng.

5. Se lösningen till Gurgenidzes studie (2472) i studieavdelningen. Här gick många lösare alltför nonchalant till väga med t ex allmänna konstateranden, som att "vit kung flyr till h2 och vinner". Nej, löser man studier, så gäller det att penetrera lösningen och ange hela huvudvarianten.

6. Här utgick vi från den ortodoxa varianten dvs. ställningar utan förvandlingspjäser (för att sådana skall få vara med måste det uttryckligen anges när en tävling utlyses). Skadan var dock inte stor, ty även de som använde sig av fantasipjäser kom inte ens i närheten av förstepristagarens rekord (världsrekord?). Hittills kände vi endast den av C-E Erlandsson påpekade kompositionen av Leathem med 28 vit/svarta schackar.

O. Kaila
Original

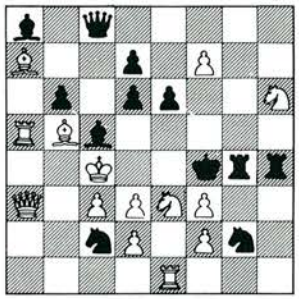

1. f8D† Ke5† 2. f4† T×f4† 3. d4† T×d4† 4. c×d4† L×d4† 5. Dc5† Ld5† 6. S×d5 Sce3† 7. S×e3† d5† 8. S×d5† Sce3† 9. S×e3† b×c5† 10. d4† L×d4† 11. Lc6† b5† 12. T×b5† d5† 13. T×d5† e×d5† 14. S×d5† Le3† 15. Sg4† D×g4† 16. f4† D×f4† 17. D×f4† T×f4† 18. Ld4† T×d4† = 2×18 = 36 schackar.

Närmast kom en välkonstruerad komposition av Ulf Bergsten med 29 schackar. Sedan följde: K. Yndesdal och K. Engström 27, A. Lundström, Chr. Jonsson och Å. Andersson 25 osv.

Slutresultat

Sedan alla uppgifter granskats och poängbedömts blev slutresultatet följande: 1. **O. Kaila,** Helsingfors — 100 kr. 2. **Chr Jonsson,** Skärholmen — 60 kr. 3. **K. Engström,** Luleå — 40 kr. Samt bokpriser till: **A. Lundström,** Vindeln, **K. Yndesdal,** Li (Norge), samt **U. Bergsten,** Lidingö.

Vi gratulerar pristagarna. Pengarna och böckerna kommer per post. Korrekta problem (avd. 2 och 6), som inte publicerats här, kan — om så önskas — sändas till K. Widlert, Ringvägen 139, 2 tr., 116 61 Stockholm för publicering i problemtidskriften Springarens originalavdelning.

Några korrekturer

Henning Källström, Göteborg, korrigerar sin studie nr **2465** i TfS 10/1985 genom att i diagramställningen flytta den svarta L från c8 till f1.

Anders Gillberg, Västerås, ger sin studie nr **2463** i TfS 10/1985 en ny fattning. Utgångsställningen blir: Kf6 Lb5 Sc6 — Kd6 Tc5 Sb6. Remi.

Då korrigeringarna insändes i tid, står dessa studier kvar i årsturneringen 1985. Lösningsfristen förlängs däremot till den 15/4 1986.

TfS' Studieturnering 1986

Tidskrift för schack utlyser en internationell turnering för under 1986 publicerade originalstudier. Priser: 250, 150 och 100 kr. Då vår studieavdelning skurits ner till hälften (dvs. 5 ggr per år) kan vi publicera blott ett mindre antal originalstudier. Istället förväntar vi oss bidrag av god kvalitét. Bidrag med fullständiga lösningar samt författarens namn och adress sänds till A. Hildebrand, Box 323, S-751 05 Uppsala 1P. Domare: A. Maksimovskih, Sovjet.

Tidskrift för schack announces an international tourney for original studies published in the magazine during 1986. Prizes: 250, 150 and 100 Sek. Entries to A. Hildebrand, Box 323, S-751 05 Uppsala 1P. Sweden. Judge: A. Maksimovskih, USSR.

Lars Falk

Kommentar till en förstapristagare

Ingen studietävling är avslutad förrän lösarna fått säga sitt om domen. Studiernas korrekthet är en komplicerad fråga och alla synpunkter blir välkomna för domaren.

Flerfaldige sverigemästaren Axel Ornstein har det senaste året inte bara noterat en stormästarinteckning utan också komponerat några vackra studier. Genom sin kombination av praktiskt och teoretiskt kunnande har han funnit de svaga punkterna i flera studier. En sådan upptäckt drabbade följande förstapristagare.

2394 M. Matous
1 pris TfS 1984

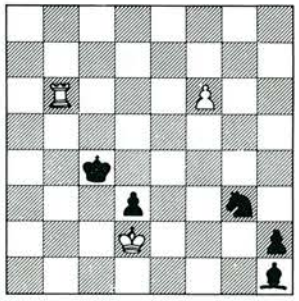

Remi

Efter inledningsdragen: **1. Tb4†! K×b4 2. f7 Sf1†! 3. Ke1! d2† 4. Ke2! Lf3† 5. Kf2!** är man framme vid följande nyckelställning:

Kf2 Bf7 — Kb4 Lf3 Sf1 Bd2, h2

Svart kan nu sätta upp en dam eller springare på två håll, men i alla fyra fallen blir vit pattsatt, t ex: 5. — d1D 6. f8D† Ka4 7. Db4† K×b4 patt, eller 5. — d1S† 6. Ke1 h1D 7. f8D† Ka4 8. Db4† K×b4 patt. Symmetriska varianter uppstår när svart promoverar h-bonden. (Se i övrigt lösn. i TfS 4/85 sid. 156)

Men istället för dessa D- och S-promotioner föreslår Axel Ornstein det kallblodiga **5. — Le4!,** som upphäver pattställningen, men även tillåter vit att sätta upp dam med schack. Den svarta övermakten är emellerid fortfarande stor och vit kan inte åstadkomma evig schack, eftersom svarts kung gömmer sig på d1. I detta penibla läge visade Matous sin unika förmåga genom att gräva fram en femte pattvariant, som hittills varit fördold. Så här klarar sig vit: **5. — Le4! 6. f8D† Kb3! 7. Db8†! Kc2 8. Dc7†!** (bara på så vis hinner vit schacka från a3, om svart först går till b1) **8. — Kd1 9. Dc4!! h1D 10. Db3† Lc2 11. Db1†! L×b1-patt.**

En mycket fin variant, eftersom svarts kung själv skapar pattställningen genom att ställa sig på d1. Den långa schackvarianten är kanske något störande, men det lilla obehaget kan denna fina förstapristagare vara värd.

Och tack för hjälpen Axel!

Wijk aan Zee

Holländaren René Olthof, redaktör för New in Chess Yearbook, har skrivit en rapport från Hoogovens stormästarturnering i Wijk aan Zee, exklusivt för TfS'läsare. Personligt och underhållande tar han dig med bakom kulisserna, där du träffar bl a Lubomir Ljubojević, John van der Wiel, Nigel Short samt vår egen Ferdinand Hellers.

Vad är det egentligen som gör Hoogovens schackturnering så intressant? För det första dess historia. Årets upplaga var den 48:e och det innebär, bortsett från evenemangen i Hastings kring nyår, att det är den äldsta, privat arrangerade och årligen återkommande turneringen i världen.

En annan sak, som också liknar förhållandena i Hastings, är den speciella atmosfär som uppstår i en stad vid kusten då vintern slagit sina klor i den; frånvaron av turister, bara hundratals schackspelare från världens alla hörn samlade i en nästan öde ort, där deras enda nöje är att spela sina partier varvat med ändlösa promenader längs de tomma stränderna.

Hoogovens goda rykte är också en frukt av arrangörernas arbete med att knåpa ihop ett intressant startfält. På sextiotalet brukade några spelare ur världseliten tillsammans med gräddan av det holländska schackgardet utgöra stormästargruppen. Under årens lopp, allteftersom Interpolis i Tilburg m fl superturneringar har växt upp som svampar ur jorden runt om i världen, har dock arrangörerna justerat och kryddat sitt startfält, allt för att behålla en egen profil. Och med de senaste årens turneringar i färskt minne kan man bara säga att de lyckats. En blandning av etablerade namn (den här gången Hübner, Hort, Ljubojević), kommande stjärnor (Short, Nikolić, Seirawan), ett starkt holländskt team (van der Wiel, Sosonko, Ree, och talangfulla juniorer (Hellers och förra årets vinnare av mästargruppen, Hodgson) försäkrar en livlig turnering varje år.

Och även i år gick det livat till! Den överallom strålande stjärnan var otvivelaktigt **Nigel Short.** Det tjugoåriga underbarnet från England startade imponerande (5 av 6) och ledde turneringen med en hel poängs marginal fram till den tionde ronden, då Ljubojević hann upp jämsides. Hursomhelst, i slutronderna kunde den jugoslaviska stormästaren inte hålla Shorts höga fart, förlust i den kritiska tolfte (näst sista) ronden mot Seirawan, "det sämsta partiet i mitt liv", medan Short slog Sosonko i stor stil. Nigel bevisade i Wijk aan Zee att han med stor sannolikhet är på väg mot den yppersta världseliten. Hans spelstil är inte av den spektakulära typen, med blixtrande offer och kombinationer, men, speciellt efter att han börjat samarbeta med John Nunn, har hela hans attityd till spelet synbarligt förbättrats. Den redan välkända fightingspiriten och viljestyrkan kompletteras numer av en genomarbetad spelöppningsrepertoar och en finslipad teknik, tidigare något som kunde betecknas som svaga punkter. Genom hela turneringen syntes Nigel väl koncentrerad och få var de gånger han befann sig i förlustfara. En av dessa var i mötet med svåraste konkurrenten Ljubojević, där båda spelarna satsade på ett snabbt avgörande. Short använde sig av ett just nu mycket populärt serum mot Najdorf-varianten i Sicilianskt. Några nyligen publicerade artiklar (se TfS 10/85), i synnerhet av konnässören par excellence John Nunn, antyder att vägen till utjämning ännu ej är funnen för svart. Ljubo hade tydligen gjort hemläxan väl (9. — d5 är en viktig ny plan) och fick snabbt upp ett fördelaktigt tornslutspel. Efter en inexakthet av svart klarade dock Short remin med nöd och näppe.

SICILIANSKT

Short — Ljubojević

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6 5. Sc3 a6 6. Le3 e6 7. Dd2 Le7 8. f3 Sc6 9. 0-0-0 (9. g4!?)

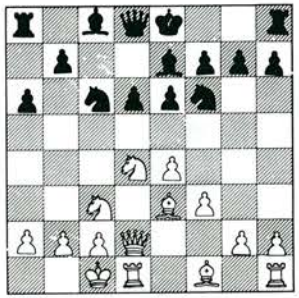

9. — d5 10. g4 d×e4 11. Df2 Dc7 12. g5 Sd5 13. S×d5 e×d5 14. f×e4 d×e4 15. Lc4 0-0 16. S×c6 D×c6 17. Ld5 Db5 18. Df4 Le6 19. D×e4 Tae8 20. Dd3 Lc5 21. L×c5 D×c5 22. The1 g6 23. h4 L×d5 24. T×e8 T×e8 25. D×d5 D×d5 26. T×d5 Te4 27. Td7 T×h4?

27. — b5! förhindrar vit att skaffa en fribonde så snabbt.

28. T×b7 Tg4 29. b4!

Nu får vit motchanser genom att rusa med b- och c-bonden.

29. — Kg7 30. Kd2 T×g5 31. c4 h5 32. c5 h4 33. c6 Tg2† 34. Kd3 Tg1 35. Kc2 Tg2† 36. Kd3 Tg3† 37. Kc2 h3 38. c7 h2 39. c8D h1D 40. T×f7†!

Vit fann slutligen remivägen, smal som ett nålöga.

40. — K×f7 41. Dc7† Ke6 42. D×g3 De4† remi
(Tider: 2.25 - 2.11)

SPANSKT

Short — van der Sterren

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. 0-0 Le7 6. Te1 b5 7. Lb3 d6 8. c3 0-0 9. h3 Le6 10. d4 L×b3 11. D×b3 d5 12. e×d5 Sa5 13. Dc2 e×d4 14. c×d4 S×d5 15. Sc3 S×c3 16. D×c3 Sc4 17. Lf4 Ld6 18. L×d6 D×d6 19. Tac1 Tac8 20. b3 Sb6 21. Se5 Tfe8 22. Sc6 Sd5 23. Da5 T×e1† 24. D×e1 g6 25. Tc5 Kg7 26. De5† Sf6 27. Se7 Td8 28. T×c7 D×d4 29. Sc6 Dd1† 30. Kh2 Td7

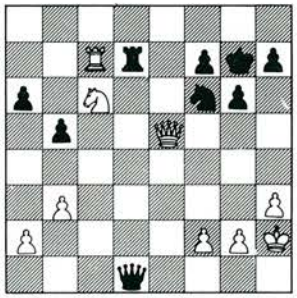

Partiet är signifikativt för Shorts spel i turneringen. Efter öppningen hade vit en liten fördel som van der Sterren utjämnade efter hand genom ett exakt försvar. van der Sterren använde tio av sina resterande femton minuter på det sista draget, varefter vit kan ta remi med 31. T×d7, men varför skulle han göra det? Efter ...

31. Tc8

... är det lätt för svart att gå fel, och det var precis vad van der Sterren gjorde när han spelade det "säkra"...

31. — Dd6? 32. f4!

... och a6-bonden visar sig snart vara fallfrukt.

Istället hade 31. — Dc2! lastat över bevisbördan på Shorts axlar. van der Sterren hade missat att 32. f4 då besvaras med det enkla 32. — Td2!, följaktligen är 32. Se7 forcerat. Nu är rollerna ombytta, svart kan framtvinga remi med 32. — T×e7 33. D×f6†, men kan också välja det giftiga 32. — D×f2 som tvingar vit att hitta 33. Sg8 (33. Tc6? Td2; 33. Tg8+? Kh6 och p g a hotet 34. — Sg4+ förlorar vit!) varefter 33. — Td6! 34. D×d6 Sg4+ med remischackar är det enklaste.

32. — h5 33. Sb8 Td8 34. T×d8 D×d8 35. S×a6 Kg8 36. D×b5 Dd2 37. Db8† Kh7 38. Dc7 Kh6 39. De5 Kg7 40. Sc5 1—0
(Tider: 2.05-2.29)

I dandymundering och med ett vältajmat leende: Nigel Short, överlägsen segrare i Wijk aan Zee.

Om Short var den säkraste av alla i Wijk aan Zee, så var Ljubojević och van der Wiel de mest sevärda. Spelet som dessa två gentlemän visade upp var stundtals fantastiskt.

Redan i första ronden brakade det loss.

SICILIANSKT

Ljubojević — de Firmian

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6 5. Sc3 a6 6. Lg5 e6 7. f4 Le7 8. Df3 Dc7 9. 0-0-0 Sbd7 10. g4 b5 11. L×f6 S×f6 12. g5 Sd7 13. f5 Sc5 14. h4

Ljubojevićs special, som han använde redan för tio år sedan vid Interzonturneringen på Manila. Som svart har Ljubo själv visat vad som kan vara botemedlet mot den tidigare huvudvarianten 14. f6 g×f6 15. g×f6 Lf8 16. Dh5, nämligen 16. — Tg8! spelat i Timman-Ljubojević, Tilburg 1983.

14. — b4 15. Sb1!?

Ljubojević preparerade detta drag speciellt för Wijk aan Zee. Tidigare har endast 15. Sce2 blivit spelat. Men Walter Brownes nya drag 15. — e5 16. Sb3 S×e4! istället för det gamla 16. — Lb7 17. Sg3 gjorde att varianten försvann snabbt. Poängen med 16. — S×e4 är att efter 17. D×e4 (17. Lg2 Lb7 18. De3 är ett annat intressant försök att förstärka vits spel, Wedberg — de Firmian, Oslo 1984) 17. — Lb7 18. Td5 Tc8 har vit problem med garderingen av c2, och 19. Kb1 förlorar efter 19. — L×d5 20. D×d5 D×c2† 21. Ka1 0-0! 22. Tg1 D×f5.

Varianten förklarar också intentionen med Ljubos nya drag, för med springaren på b1 istället för på e2, kan vit bekvämt gardera c2 med Th2 samtidigt som tornet kommer ur den långa diagonalen och löser alla problem. Följaktligen måste svart hitta på något annat.

15. — Lb7!

Nu är detta drag bäst, eftersom d2 är en sämre ruta för springaren än g3.

16. f×e6 f×e6 17. Sd2 e5

17. — Tc8 18. Lh3; och e5 är förhindrat.

18. Sf5 0-0 19. Lc4† Kh8 20. g6

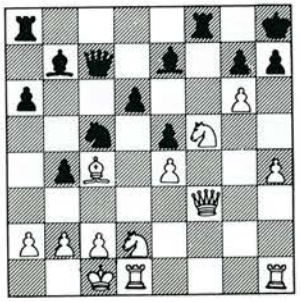

20. — h×g6 21. Dg4! d5 22. S×e7 D×e7 23. e×d5 Tad8 24. Dg5!

Spiken i kistan! Poängen är att svart förhindras bemöta h5 med g5, och därmed är de Firmian försvarslös.

24. — Tfe8 25. Sf3 Td6 26. h5 g×h5 27. D×h5 27. D×h5† Th6 28. Dg6 1-0 (Tider: 1.03-2.02)

Efter partiet var de Firmian bekymrad. Inte så mycket beroende på förlusten (en förlust mot Ljubojević kan hända vem som helst), men hörnstenen i hans spelöppningsrepertoar hade krossats å det grövsta. Nu var goda råd dyra, de Firmian fixade assistans av sin landsman Seirawan och skred till verket med att förstärka svarts spel, strax var även Miles (på plats i Wijk aan Zee som åskådare) och Hodgson — som skulle spela svart mot Ljubojević i rond tre — närvarande som minst sagt intresserade gäster. Efter en timme hade kvartetten hittat någonting och med ett leende på läpparna bröt de upp, nyfikna på vad rond tre hade att erbjuda.

Det överträffade nog deras djärvaste förväntningar.

SICILIANSKT

Ljubojević — Hodgson

Ställningen efter 20. g6, se föregående diagram!

Hodgson fick nu möjligheten att visa vad konspiratörerna kokat ihop:

20. — S×e4! 21. S×e4 h×g6

Skillnaden mot det direkta 20. — h×g6 är uppenbar; 21. — h×g6 22. Dg4 L×e4 eller 22. h5 g×f5 är luft, men vit har mer trä att slänga in i majbrasan på kungsflygeln:

22. Le6 Tf6!

Ännu ett vackert drag som hotar att återerövra allt — med ränta.

23. Thg1

En farlig situation för svart, men allt var beräknat i förväg. Efter 23. — g×f5 24. Dh5† Th6 25. Df7 Th7 26. Sf6! Le4 27. Td2 vinner vit.

23. — T×e6 24. T×g6 T×g6 25. Dh5† Th6 26. Df7

Inte 26. S×h6? L×e4 med hot mot c2. Om nu 26. — Th7 så vinner 27. S×e7 L×e4 28. Sg6† L×g6 29. D×c7.

26. — Ld8 27. S×h6 D×f7

27. — g×h6 28. Df8† Kh7 29. Df5† Kh8 vore oklokt; vit fortsätter 30. Tg1 med avgörande angrepp.

28. S×f7† Kg8 29. Sf×d6 L×e4 30. S×e4 L×h4

Här tog analyserna slut, svart är en bonde över. Det kan dock ifrågasättas om han har verkliga vinstchanser, men, "om jag kan nå det här slutspelet med svart mot Ljubojević, är jag mer än nöjd" var Hodgsons mening.

31. Td5 Lf6 32. Ta5 Kf7 33. a3 b×a3 34. T×a3 Le7 35. Ta4 Remi (Tider: 1.16-1.45)

Hodgson kunde ha spelat på ytterligare ett tag.

Trött på teori, spelade Ljubojević 1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. c3 Sf6 4. Le2 g6 5. 0-0 Lg7 6. Te1 0-0 7. Lf1 i rond fem mot Hellers och vann övertygande...

Efter att funnit förstärkningen i sin favoritvariant, återhämtade sig de Firmian snabbt efter förlusten och utkämpade spännande partier med Tjernin (ryssens enda förlust!) och van der Sterren.

Sedan försökte han helt enkelt utplåna van der Wiels jugoslaviska försvar.

JUGOSLAVISKT

de Firmian — van der Wiel

1. e4 d6 2. d4 Sf6 3. Sc3 g6 4. f4 Lg7 5. Ld3 Sa6 6. Sf3 0-0 7. e5 Sd7 8. h4 c5 9. h5 c×d4 10. h×g6 h×g6

Forcerat, 10. — d×c3 11. g×f7† T×f7 12. Sg5 är dödande.

11. Sg5 S×e5!

Under partiet hade van der Wiel känslan att det t o m fanns två vederläggningar på vits burdusa angrepp. Tur för honom att han valde den rätta, för efter 11. — Sdc5 12. Kf2 d×c3 13. Th8†! L×h8 14. Dh1 S×d3† 15. Kg3 hade han kunnat ge upp.

Enligt Nunn är dock 11. — d×e5 (inte 11. — d×c3 12. L×g6 f×g6 13. Dd5†) 12. f5 Sf6 eller t o m 12. — g×f5 också spelbart.

12. f×e5 d×c3

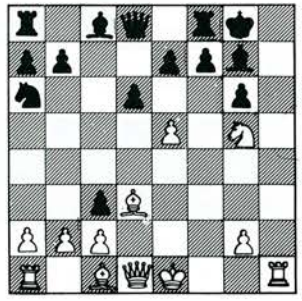

13. Kf2

Hotar 14. Th8†!

13. — d×e5?!

Förlorar kanske inte, men långt bättre hade varit 13. — L×e5 med idén 14. Le3 e6. Det är tveksamt om vit har tillräcklig kompensation.

14. Le3

Extremt farligt för svart är 14. Th8† L×h8 15. Dh1, men kanske finns det försvar med 15. — Kg7 (15. — Db6†? 16. Kg3!, inte 16. Le3? Df6†, 16. — Kg7 17. Dh7† Kf6 18. S×f7) 16. Dh7† Kf6, eftersom 17. S×f7 faller på 17. — Ke6 18. D×g6† Kd7 19. Lf5† Kc7 20. S×d8 L×f5.

14. — Dd6! 15. Th4 c×b2 16. Tb1 Td8 17. Dh1 Df6† 18. Kg1 T×d3 19. c×d3 Lf5 20. Sh7 Dd6 21. Sg5 Df6 22. Sh7 Dd6 23. Sg5 Remi (Tider: 1.45-2.17)

"Jag är inte van vid att MIN kung är ute i blåsväder" var van der Wiels kommentar.

Nick de Firmian misslyckades sedan att vinna två fördelaktiga ställningar mot Seirawan (rond sex) och Hort (rond sju), varefter kollapsen var total för hans del, avslutningen blev sex raka förluster.

Rättvist var att det inbördes mötet mellan Ljubojević och van der Wiel i tionde ronden, stod i en klass för sig i kampen om "Leo van Kuijk Prize" för det mest spektakulära partiet i turneringen.

Jag ger det här utan några analyser. När du väl spelat igenom det, kommer du att förstå varför!

KUNGSINDISKT

Ljubojević—van der Wiel

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 Lg7 4. e4 d6 5. f4 0-0 6. Sf3 c5 7. d×c5 Da5 8. Ld3 Sfd7 9. c×d6 L×c3† 10. b×c3 D×c3† 11. Dd2 D×a1 12. d×e7 Te8 13. e5 Sc6 14. 0-0 Sd4 15. Lb2 S×f3 16. g×f3 D×a2 17. f5 Sc5 18. f6 Ld7 19. Le4 Kh8 20. Ld5 Le6 21. Ta1 Db3 22. Ta3 Db6 23. Kg2 Tac8 24. Ld4 L×d5 25. c×d5 Db1 26. Tc3 Sd3 27. D×d3 Da2† 28. Kg1 D×d5 29. L×a7 De6 30. T×c8 D×c8 31. Kg2 h6 32. Le3 Kh7 33. Db3 Kg8 34. L×h6 Dc5 35. De3 D×e3 36. L×e3 b5 37. Lc5 Tc8 38. Kg3 g5 39. Kg4 Kh7 40. K×g5 Tg8 41. Kf5 Tb8 42. h4 Tc8 43. Lb4 Te8 44. h5 Ta8 45. f4 Tb8 46. Ld6 1-0 (Tider: 1.44-2.35)

Det är synd att Ljubojević avstod från att rädda d-bonden med 28. Dc2. Ställningen efter 28. — D×c2† 29. T×c2 T×c2† 30. Kg3 Td2 31. d6 T×d4 32. e6 är någonting unikt.

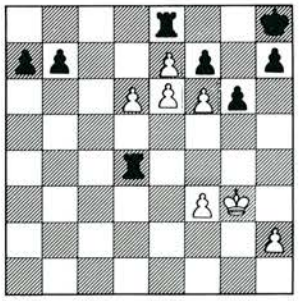

Men som det blev var ändå partiet en mer än värdig efterföljare till förra årets vinnare Beljavskij — Nunn, som för övrigt också innehöll ett intuitivt tornoffer.

Ferdinand Hellers gjorde bra ifrån sig i sin första Berger-turnering av den här klassen, även om jag förmodar att han inte håller med mig. Som väntat, skulle man kunna säga, fick Ferdinand en trög start med 1 1/2 av 7. Det är mycket svårt att ställa om sig själv (och sin spelöppningsrepertoar!) till det schack som spelas på den här nivån. Följande parti från rond 7 visar främst på det senare.

KUNGSINDISKT

van der Sterren — Hellers

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sf3 Lg7 4. g3 0-0 5. Lg2 d6 6. 0-0 Sc6 7. Sc3 a6 8. d5 Sa5 9. Sd2 c5 10. Tb1 Tb8 11. b3 b5 12. Lb2 b×c4 13. b×c4 Lf5 14. e4 S×e4 15. L×e4 T×b2 16. T×b2 L×c3 17. Tc2 L×d2 18. L×f5 Lg5 19. Ld3 Db6 20. Dg4 Lf6 21. Te2 Tb8 22. Tb1 Dc7 23. T×b8† D×b8 24. Te1 Db2 25. De2 Dc3 26. Tb1 h5 27. h4 Le5 28. Kg2 Kg7 29. Tb8 Da3 30. f4 Lf6 31. f5 Dc1 32. f×g6 f×g6 33. Tb1 Dh6 34. De1 Le5 35. Lf1 g5 36. D×a5 g×h4 37. De1 h×g3 38. Ld3 Df4 39. De2 h4 40. Kh3 1-0
(Tider: 1.45-2.26)

Att leta efter forcerade, taktiska lösningar i alla ställningar var karakteristiskt för Ferdinands spel i början av turneringen. Ett slående exempel var följande ställning från rond två i mötet med Short, vars sista drag var **19. Sc3-e4**

Ferdinand Hellers väntar på Ljubojevićs första drag, vilket förstås blev e4. Därefter rotade Ljubo, trött på teori efter ett par sicilianska holmgångar, fram något riktigt oteoretiskt ur sina spelöppningsgömmor. (1.e4 c5 2.Sf3 d6 3.c3 Sf6 4.Le2!?!). Ett smart drag, skulle det visa sig.

Hellers

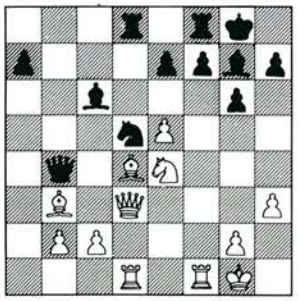

Short

Det är definitivt inget fel på svarts ställning och han skulle kunna fortsätta med 19. — a5 eller 19. — Sc7, det senare med idéerna 20. Sg5 L×e5! eller 20. De3 Sb5. Ingen rutinerad stormästare skulle väl ens övervägt draget som Hellers valde, nämligen:

19. — Sf4

En strålande idé, men fullständigt inkorrekt.

20. T×f4 L×e5 21. L×e5 T×d3 22. T×d3 De1†

Poängen, men först här blev svart varse att något var på tok, för efter **23. Tf1** kan han inte ta tillbaka på e4 som beräknat eftersom 24. L×f7†! forcerar matt. Och med alltför många vita pjäser för damen gav Ferdinand upp ett par drag senare.

Ferdinand, fullständigt missnöjd med spelet så långt, kom igen och kämpade upp sig med några anmärkningsvärda resultat under senare delen av turneringen, vilket ger oss gott hopp om framtiden. Ferdinand visade att han besitter en stadig ryggrad i sitt spel, goda nerver samt förmågan att lära snabbt av såväl tekniska som psykologiska misstag. Fortsätter han bara att utveckla sig själv, förutspår jag att Sverige kan välkomna en ny stormästare inom en inte alltför avlägsen framtid — och Holland kan ta åt sig av äran i den mån att vi försett honom med nödvändiga speltillfällen!

Rond 12

SICILIANSKT

Hellers — de Firmian

Läsarna kanske tycker det är fel att jag kommenterar mitt enda vinstparti eftersom jag mest förlorade! Emellertid uttryckte redaktionen en önskan om detta parti och det är rätt så smärtsamt att analysera förlustpartier så...

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6 5. Sc3 a6 6. Le3!?

Jag bestämde mig för att undvika 6. Lg5 e6 7. f4 Le7 som är en av de Firmians specialvarianter. Även en rekommendation av John Nunn en kväll i Amsterdam var av betydelse.

6. — e5 7. Sf3!?

Nunns råd. Idén med textdraget är att i framtiden spela Sd5, besvara S×d5 med e×d5, och spela på damflygeln med c4, b4 osv. Just nu hotar vit Lc4 så svart förhindrar detta.

7. — Le6 8. Sg5

Nu byts en svaghet på d5 mot en på e6.

8. — Dc7 9. S×e6 f×e6 10. a4 Sbd7 11. g3!

En mycket naturlig TN. Antingen sätter löparen press på e6 från h3 eller förhindrar d5 från g2.

11. — Dc6 12. Lg2 Sc5?

Ett dåligt drag p g a att det nästan aldrig går att ta på e4. Det ger också vit tillgång till c4-fältet. Bättre var 12. — Le7 13. 0-0 0-0.

13. 0-0 Le7 14. De2!

Detta hotar 15. Dc4 och tryck på e6.

14. — Td8 15. Tfd1

Helst vill man i denna ställning spela Tad1 (15. Dc4 d5!) men det hänger på a4. Men a4 var förmodligen bra i öppningen för att förhindra b5. Detta visar att man inte kan få allt.

15. — Kf7

Om 15. — 0-0 så 16. Dc4 och nu är 16. — Kf7 bästa draget.

16. f4 The8 17. f5 Kg8 18. f×e6 S×e6 19. Sd5

När svart spelade 15. — Kf7 fanns det ingen mening med 16. Dc4 så jag var tvungen att byta plan. Det är viktigt att observera att 17. f×e5 är dåligt. Vit släpper ut svarts löpare och dubbelbonden är inte svag.

Svarts nästa drag var en obehaglig överraskning men det är kanske konsekvensen med 12. — Sc5?: olikfärgade löpare med bonde över för vit.

19. — Sd4! 20. L×d4 e×d4 21. Dd3! S×d5 22. e×d5 Dc8?!

22. — Dc5 var förmodligen bättre.

23. Le4 Dh3 24. Lf5 Dh6 25. Le6† Kh8 26. D×d4

Vits löpare på e6 begränsar svarts spel mycket men svart ville inte dra på sig några svagheter.

26. — Lf6 27. Df4!

Möjligen hade svart missat detta drag. Det är enda sättet att behålla bonden (27. Db6 L×b2!). Svarts bästa chans är kanske att byta dam.

27. — Lg5 28. De4 Tf8 29. Tf1 Le3† 30. Kg2 Lc5

Svart försöker att attackera men löparomflyttningen har gjort svarts kung sårbar.

31. Dd3 a5 32. c3 b6 33. Tf3!

Ett bondeoffer för kungsangrepp. Båda spelarna är nu i tidsnöd, mest de Firmian som har ca tre minuter kvar.

33. — T×f3 34. D×f3 Dd2† 35. Kh1 D×b2 36. Tf1 h6 37. Dd3

Inget dåligt drag men 37. h4 med hotet h5, Df8†, var bäst. Nu skall svart spela 37. — Lf2 och jag var då tvungen att hitta **39.** h4.

37. — Da2 38. Tf4! Da1† 39. Kg2 Dg1† 40. Kh3 De3

Svart klarade tidskontrollen med några sekunder till godo. Jag var beredd att försegla 41. Dg6 när de Firmian gav upp. Det är ogarderbar matt.

Kommentarer: Ferdinand Hellers

48:e HOOGOVENS schackturnering
16 januari – 2 februari 1986 i Wijk aan Zee

			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	tot
1. IGM Nigel Short	(ENG)	2585	×	½	½	½	1	1	½	½	½	½	1	1	1	1	9½
2. IGM Lubomir Ljubojević	(JUG)	2605	½	×	½	1	½	½	½	0	½	½	1	½	1	1	8
3. IGM Predrag Nikolić	(JUG)	2565	½	½	×	0	½	0	1	1	½	½	1	1	½	1	8
4. IGM John van der Wiel	(HOL)	2555	½	0	1	×	½	1	½	½	½	½	1	1	½	½	8
5. IGM Robert Hübner	(BRD)	2625	0	½	½	½	×	½	½	½	½	½	1	½	1	1	7½
6. IGM Gena Sosonko	(HOL)	2525	0	½	1	0	½	×	1	½	½	½	½	½	½	1	7
7. IM Julian Hodgson	(ENG)	2480	½	½	0	½	½	0	×	1	½	1	0	1	½	1	7
8. IGM Yasser Seirawan	(USA)	2605	½	1	0	½	½	½	0	×	½	½	½	1	½	½	6½
9. IGM Alexander Tjernin	(SOV)	2570	½	½	½	½	½	½	½	½	×	½	1	½	½	0	6½
10. IGM Vlastimil Hort	(BRD)	2545	½	½	½	½	½	½	0	½	½	×	½	½	1	½	6½
11. IM Paul van der Sterren	(HOL)	2470	0	0	0	0	0	½	1	½	0	½	×	½	1	½	4½
12. IGM Hans Ree	(HOL)	2455	0	½	0	0	½	½	0	0	½	½	½	×	½	1	4½
13. IM Ferdinand Hellers	(SVE)	2435	0	0	½	½	0	½	½	½	½	0	0	½	×	1	4½
14. IGM Nick de Firmian	(USA)	2520	0	0	0	½	0	0	0	½	1	½	½	0	0	×	3

Medelrating: 2538 Kategori: XII IGM norm: 8 IM norm: 5 1/2

FÖRBUNDSSEKRETERARENS CS—RAPPORT

* Vår färskaste IM, Christer Bergström från Stockholm och Solna SS tilldelades 1985 års **Schack-Gideon.**

* En arbetsgrupp — förbundsordföranden, organisationsutskottets ordförande och UK-ordföranden — löser frågan om hur riksinstruktörens arbetsuppgifter skall organiseras i framtiden. Förslag presenteras till sammanträdet 26-27 april.

  Riksinstruktör Lars Bäckström avgår med pension 1 maj 1986 efter 23 års arbete med ungdomsschack!

* **SSKK:s styrelse** för 1986: ordförande Allan Jonasson, Norrköping, internationell sekreterare Carl-Eric Erlandsson, Lund, registrator Tomas Carnstam, Lund (t.v. även turneringsansvarig), kassör Sven Åke Kronberg, Malmö, ny sekreterare Hans-Åke Cedersund, Linköping, turneringschef vakant.
  SSKK fick ett verksamhetsanslag på 15.000 kronor.

* Hakon Persson från Lund och Markaryds SK blir förbundets **ratingförare fr o m 1 maj 1986.** Bevakar elo-tal, turneringsanmälningar och titelansökningar till FIDE. Adress: magistratsvägen 55 B:316, 222 44, LUND, tel. 046/13 90 99, kvällstid.

* Motion från Markaryds SK om att införa **ytterligare en spelarövergångsperiod** (kring årsskiftet) fann **inte** gehör.

* Malmö Schackförbund beviljades ett räntefritt lån på 40.000:— för **damernas kandidatturnering** (på föregående CS-sammanträde beslutades om en förlustgaranti på 20.000 kronor).

* Proposition om en **ratingbaserad klassindelning** i SSF:s tävlingar:

Klass M	2025 p	—
Klass I	1825	— 2024
Klass II	1625	— 1824
Klass III		— 1624

  Ny titel införs: **mästarkandidattitel** erhåller den som i M-klassen under SM erövrar minst 50 vinstprocent.

* Propositon om **öppna SM i snabbschack** (öppet för utländska 'gästspelare').

* Motion från Västerås Östra SK om införande av **kadett- och junorlag-SM** togs emot positivt men bordlades för komplettering.

* Motion från Schack 08, Norrköping, om införande av **Svenska Cupen** i lagschack mottogs också positivt men bordlades för diverse komplettering.

* Motion nr två från 08 om **'tillstånd** från SSF' att **arrangera turneringar** för att förhindra tävlingskrockar vann förståelse, men avstyrktes i brist på lämpliga påföljder vid 'tillståndsbrott' — boka tid i förbundets tävlingskalender!

* **SM i Malmö öppnades för utländska gästspelare i klasserna 1 — III** på samma villkor som schackdatorer: t.ex. flyttas 5:an upp om platserna 1—4 beläggs av exempelvis danska schackvänner samt möjlighet för SSF-medlemmar att bara möta likasinnade.

* Markaryds SK arrangerar snabbschack-SM 1987 — i Hässleholm!

Vid pennan

Rainer Mathiesen
förbundssekreterare

Hastings sommarschackskola

(för unga spelare från 12-17 år)

Lär dig engelska! **Lär dig schack!**

En språkresa anordnas under tiden 4 juli — 25 juli 1986 till Hastings, England, säte för berömda "Hastings chess club". Inkvarteringen sker i familjer.

Ur programmet: Videoschack; varje kursdag börjar med en tvåtimmars lektion baserad på videoinspelningar av stormästarpartier med analyser och kommentarer av stormästarna själva. Lektionerna ges av engelsklärare och schackinstruktör på engelska språket. Detta är en ny och intressant metod att förena språkstudier med ett ämne som engagerar eleverna.

Schackträningen bedrivs tillsammans med unga spelare från Frankrike, Belgien, Schweiz, Skandinavien, Holland, och Kanada.

Sport, kultur, turneringar och blixt är andra inslag under tiden i Hastings.

Pris 4980 s kr. Gemensam avresa anordnas från Sverige.

För information kontakta: Viveca Lundgren
Parmmätargatan 13
112 24 Stockholm
08/50 86 78

AVESTA SCHACKSÄLLSKAP
inbjuder till

AVESTA OPEN

Tid: 8-11 maj 1986

Plats: Markusskolan, Avesta

Spelform: 7 ronder Monrad

Betänketid: Rond 1-2 2 timmar, rond 3-7 2½ timme.

Rondschema:

To	8/5 rond 1	13.00-17.00	To	8/5 rond 2	18.30-22.30
Fr	9/5 rond 3	9.00-14.00	Fr	9/5 rond 4	16.00-21.00
Lö	10/5 rond 5	9.00-14.00	Lö	10/5 rond 6	16.00-21.00
Sö	11/5 rond 7	9.00-14.00			

Startavgift: Seniorer 150 kr, juniorer (födda 1966 och senare) 100 kr.

Priser: Förstapris 2.000:-
Övriga penningpriser i relation till antal startande.
Segraren erhåller inteckning i vandringspris. Vidare utdelas prestationsbonus.

Anmälan: Skriftlig anmälan senast 29/4 till:
Björn Arnoldhsson, Myrgatan 2B, 775 00 AVESTA.
Ange ratingtal per 1/1 1986 (för ratingpriser). Samtidigt med anmälan insättes avgiften på postgiro 20 13 26-6, Avesta Schacksällskap.

Inkvartering: Vi har lyckats få ett specialpris på Grand Hotell, Avesta, omfattande logi tre nätter; middag torsdag, fredag, lördag; frukost fredag, lördag, söndag för totalt 470 kr i dubbelrum eller 560 kr i enkelrum. Hotellet ligger helt nära spellokalen.
Boka rum på Grand Hotell per telefon 0226/530 60.
Övriga upplysningar genom Björn Arnoldhsson, tel. 0226/544 73.

Limhamn Open

Malmö den 8-11 maj 1986 (Kristi himmelfärdshelgen)

För elfte året i följd anordnar Limhamns Schackklubb en öppen internationell turnering under Kristi himmelfärdshelgen.

Spellokal: Isstadion, Baltiska hallen. John Erikssons väg. Buss 33, **34**

Spelform: 7 ronder modifierad Schweizer med betänketiden 40 drag på 2 timmar och därefter en halv timme för resten av partiet.

Spelprogram:

Rond 1 to	8/5 kl 10.00-15.00	Rond 2 to	8/5 kl 17.00-22.00
Rond 3 fr	9/5 kl 10.00-15.00	Rond 4 fr	9/5 kl 17.00-22.00
Rond 5 lö	10/5 kl 10.00-15.00	Rond 6 lö	10/5 kl 17.00-22.00
Rond 7 sö	11/5 kl 10.00-15.00		

Prisutdelning sö 11/5 kl 15.30

Priser: 1. 5.000 kr/2. 3.000 kr/3. 2.000 kr/4. 1.000 kr/5-10. 500 kr
500 kr i ratingpris till ca var 12:e deltagare.

Anmälan: Sker genom att insätta startavgiften 150 kronor på postgiro 53 84 93-8 (Limhamns SK) **senast fredagen den 2 maj!** Ange ratingtal och klubbtillhörighet! Vid efteranmälan tillkommer en extra avgift på 30 kronor.

Personlig anmälan: I spellokalen senast kl 09.00 den 8/5. Deltagare som anländer senare än detta klockslag kan inte räkna med att få spela i turneringen. **OBS! I spellokalen råder rökförbud.**

Information: Malmö Schackförbund (tel. 040/15 03 88), Sven Klerstam, Castnersg. 2, 216 16 Malmö, tel. 040/16 28 61 och Limhamns Schackklubb tel. 040/15 18 91

Hotell: Malmö Hotellcentral, Hamngatan 1, 211 22 Malmö, tel. 040/34 12 68.
Se även SM-logi, kontakta Malmö Schackförbund.

Jubileumsturnering i Karlskoga 2—4/5

Karlskoga schackklubb och Karlskoga kommun har härmed nöjet att inbjuda alla schackvänner till några trevliga dagar i 400-årsjubilerande Karlskoga fredagen den 2/5 — söndagen den 4/5.

Spelplats

Stadshotellet i Karlskoga, som ligger mitt i centrum.

Spelform

Nio ronder Monrad enligt schweizersystemet med en timma per spelare och parti. Datalottning enligt samma system som i Karlstad open.

Anmälan

Anmälningsavgiften — 200 kronor för seniorer och 150 kronor för juniorer — skickas till Karlskoga schackklubbs postgirokonto 29 80 08-4 senast den 18/4. I mån av plats tar vi emot efteranmälningar.

Anmälda spelare skall vara på plats senast kl. 12.30 fredagen den 2/5. Prisutdelning cirka kl. 14.00 söndagen den 4/5.

Logi

Stadshotellet har subventionerat sina ordinarie priser enligt följande: rum och frukost 175 kronor/dygn, halvpension 235 kronor/dygn. Det finns även möjligheter att få grupplogi till reducerat pris. Kontakta Stadshotellet 0586/364 40 för närmare information.

För information om andra alternativ, bl a vandrarhem, kontakta Turistbyrån 0586/563 48.

Priser

6.000, 4.000, 3.000, 2.000, 1.000, 5 x 500. Ratingpriser á 500 kronor i grupper om tio från startnummer 31.
Dessutom extrapriser till bästa spelare i veteran, yngre junior och äldre junior.

Övrig information

Rolf Lundin 0586/252 74 (bost) • Lars Madebrink 0586/364 00 (arb)
0586/537 83 (bost)

P.S. Under de här dagarna är det bl a vårmarknad i Karlskoga D.S.

SSKK
Box 127
221 00 LUND

World Cup

Den senaste **WORLD CUP** startade 1981 med ca 4500 deltagare. I WORLD CUP I-V har därmed gjorts ca 15000 starter och WORLD CUP räknas också kvalitativt som en av ICCF:s starkaste turneringar.

WORLD CUP IV och V spelades enligt ett speciellt system med ett stort antal spelare i de olika förgrupperna och semifinalgrupperna. Många spelare har dock önskat en återgång till vanliga Berger-grupper, även om detta skulle innebära att man tvingas starta mer än en finalgrupp. ICCF-kongressen i Skottland 1985 beslutade därför att inbjuda till spel i Berger-grupper, vilket sannolikt innebär två finalgrupper, varvid det koras en vinnare av WORLD CUP VI och en annan vinnare av WORLD CUP VII. Därigenom uppnås att även semifinalomgången kan genomföras med ej alltför stora Bergergrupper.

I likhet med tidigare spelas WORLD CUP i tre omgångar: förgrupper, semifinalgrupper och finalgrupp. I omgång 1 och omgång 2 benämnes grupperna WORLD CUP VI/VII. Cupfinalerna benämnes WORLD CUP VI FINAL och WORLD CUP VII FINAL.

Förgrupperna består av 11 spelare i varje grupp, vilket innebär att spelarna får fem partier med vit och fem partier med svart.

Vinnarna i förgrupper och semifinalgrupper går vidare till nästa omgång. Vid lika antal poäng för de främsta i en grupp göres särskiljning enligt Sonneborn-Berger-systemet.

Finalgruppvinnarna är kvalificerade till nästkommande 3/4-final i VM samt dessutom till nästa WORLD CUP FINAL. Finalister som uppnår lägst 60 % kvalificerar sig för nästkommande VM-semifinal. Samtliga WORLD CUP-finalister är kvalificerade för spel i nästkommande semifinalomgång av WORLD CUP.

Gruppsegrarna i förgrupper och semifinalgrupper erhåller hederspriser (t ex schackböcker) och hälften av finalisterna får hederspriser till ett värde av CHF 1000 (fn ca 3600 svenska kronor).

Deltagareavgiften är 90 kr per start. Medlemskap i SSKK är en förutsättning för deltagande. Det är tillåtet att starta i flera förgrupper, men i semifinalomgången är två starter det maximala. Inga nya deltagareavgifter uttages för semifinalomgången och final.

Icke-medlemmar i SSKK kan i vissa fall utnyttja ett INTRODUKTIONSERBJUDANDE. Personer som ej nyttjat tidigare introduktionserbjudanden i SSKK och som dessutom ej varit SSKK-medlem under åren 1984 eller 1985, kan deltaga i WORLD CUP VI/VII (en start) till en total avgift av 120 kr. Denna avgift inkluderar medlemskap i SSKK för 1986, vilket innebär att SSKK-BULLETINEN nr 191-196 erhålles gratis. Medlemstidskriften omfattar ca 300 sidor intressant korrschackläsning varje år.

SISTA ANMÄLNINGSDAG för WORLD CUP är den 30 JUNI 1986. Arrangörerna (ICCF och det polska schackförbundet) vill dock gärna att anmälan görs så snart som möjligt. Det är tillräckligt att göra anmälan genom inbetalning av avgifterna till SSKK:s postgirokonto 520 52-8. På talongen anges NAMN, ADRESS, PERSON-NR och "WORLD CUP".

Nya medlemmar erhåller vid anmälan före 1986-03-31 även SSKK-BULLETINEN nr 190.

SSKK önskar alla svenska deltagare LYCKA TILL i WORLD CUP! (Passa på att delta nu; nästa WORLD CUP-start sker gissningsvis någon gång 1991-1992.)

ICCF:s spelregler gäller — utsänds i samband med startbreven i oktober 1986.

Skövde SS — Lagblixt

75-års jubilerande Skövde Schacksällskap inbjuder till Skövde-Blixten för 8-mannalag, den 6/4-86.

Spellokal: Folkets Hus (danslokalen Valhall).

Spelsystem: Berger. Gruppspel, därefter finaler uppdelat i A, B, C, D, osv beroende på antal lag.

Betänketid: Handikappsystem beroende på ratingtal, ange därför ratingen vid den personliga anmälningen. Utgångstid är 10 min per spelare/parti.

Priser: Total prissumma 10.000 kr, därav 4.000 till segrande lag.

Anmälan: på nedanstående tel.nummer. Startavgiften 250 kr betalas vid ankomsten.

Personlig anmälan: I spellokalen den 6 april senast 09.45.

1911-1986
SKÖVDE
SCHACKSÄLLSKAP

Information:

Schacklokalen
0500/855 21
Vard. kontorstid samt
Tis 17-18, fre 17-20.

uno-x

NYINKOMMEN LITTERATUR

Kostyev: From Beginner to Expert in 40 Lessons (Batsford)	h	147s	94:-
Botterill: Open Gambits (Batsford)	h	141	109:-
Krabbé: Chess Curiosities	i	230	205:-
Love: Positional ideas in Chess	h	242	109:-
Kopec m fl: Master Chess. A Course in 21 Lessons	h	129	109:-
Levy: The Chess Computer handbook (Batsford)	h	128	94:-
Harding: The New Chess Computer Book	h	312	94:-
Frickenschmoidt: Schach mit dem Computer	h	139	71:-
Schereschewski: Strategie der Schachendspiele	i	189	75:-
Nikolaiczuk: Bauernendspiele. Prinzipien und Motive	h	149	59:-
Rickford: Chess Annual IV jan-jun 1983	h	594	203:-
Rickford: Chess Annual VI jan-jun 1984	h	318	209:-
Matanovic: Schackinformator 40	h	750p	162:-
Heyde/Tarrasch: Tarrasch-Tschigorin WM 1893 + Die Verteidigung des Damengambits (Olms)	i	220	146:-
Pren New in Chess Magazine 1986			355:-

Schackdatorer: Vi är den detaljist i Sverige som har det största urvalet.
Ring eller skriv till oss och begär upplysningar!
Moms ingår. Porto tillkommer. Snabba leveranser. Begär prislista!

SKÅNES SCHACKFÖRLAG AB (Sven Klerstam)
Linnégatan 65, 216 15 Malmö
Ordertelefon 040/16 28 61. Postgiro 63 19 45-3

Schacknytt Festival året runt

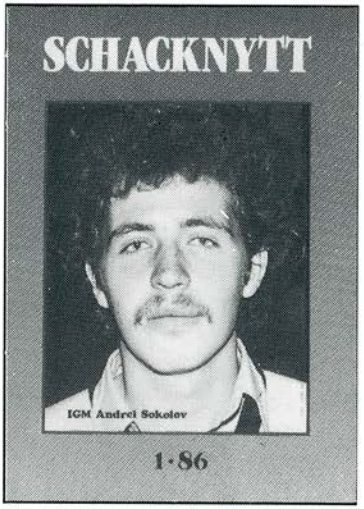

I den första Schacknytt-Festivalen 1985/86 deltog spelare från femton länder, och med fem stormästare var elitgruppen den starkaste öppna turneringen någonsin i Sverige.

Men vår viktigaste uppgift är ändå inte att anordna turneringar. Den är att ge ut Schacknytt, Nordens ledande schacktidskrift, och därigenom skänka läsarna en festivalkänsla året runt. En årgång innehåller över 500 sidor. Landets främsta spelare medarbetar regelbundet med originalbidrag och en rad utländska stormästare hjälper också till att fylla spalterna med roande och intressant läsning för alla schackspelare.

Du kan välja en årsprenumeration för 150 kr eller en provprenumeration (tre nummer) för endast 30 kr. Beloppet insättes på pg 65 03 03-1 (Schacknytt). ***Välkommen i läsekretsen!***

Tidskriftsföreningen Schacknytt

Tomas Blom

Lars Grahn

Mats Hessmark

Axel Ornstein

Harry Schüssler

Tom Wedberg